

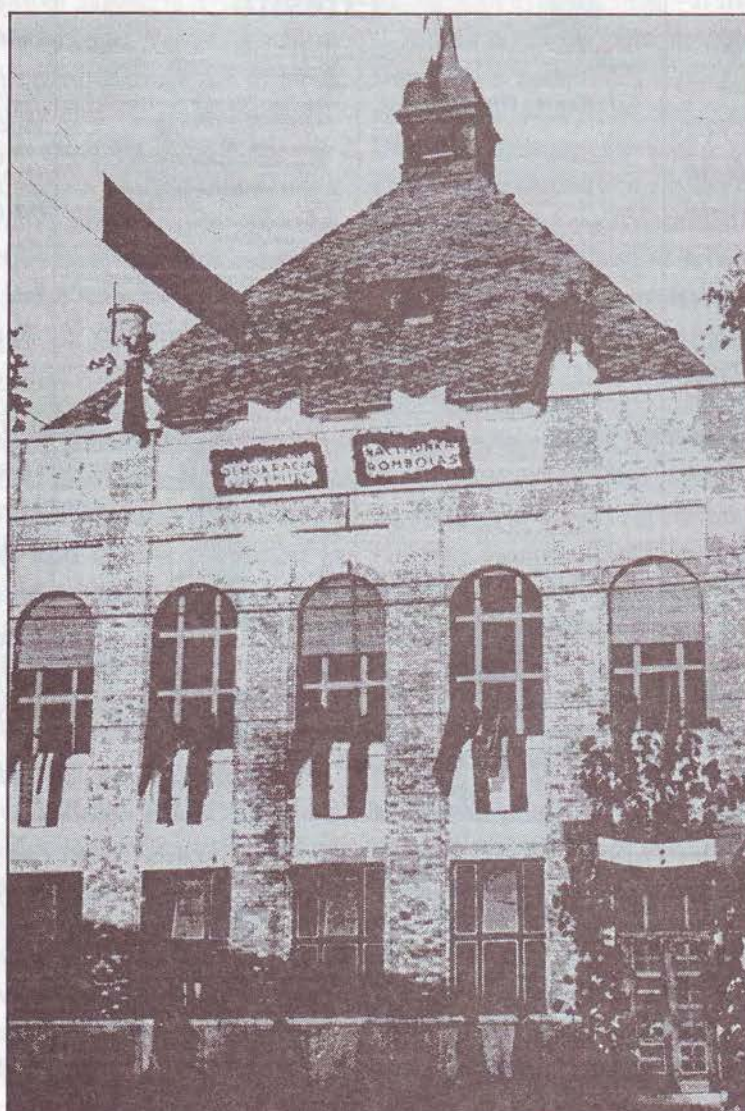
Újpesti Helytörténeti Értesítő

1998. január

V. évfolyam 1. szám

70 ÉVES AZ ÚJPESTI FŐPOSTA ÉPÜLETE

Tervezte: Sándy Gyula (1928). A felvétel 1945. május elején készült.

(A fotó a Kiscelli Múzeum tulajdona)

Kedves Olvasó!

Az ÚJPESTI HELYTÖRTÉNETI ÉRTESÍTŐ ötödik évfolyamának első számában köszöntöm, abban a reményben, hogy az új esztendő jó egészséget és sok sikert tartogat Önnek és családjának.

Az elmúlt évben is kéthavonként kézbe vehette az ÉRTESÍTŐ számait, amelyekben igyekeztem hiteles és érdekes dokumentumokat bemutatni, értékes tanulmányokat közreadni Újpest régi életéről.

Közösen emlékezhetünk gróf Károlyi István, Újpest alapítója születésének 200. évfordulójára, a 6. számot azoknak az előadásoknak írásos közreadására szenteltem, melyek tudományos alapossággal tárták az Olvasók elé a városalapító gróf életének egy-egy részletét. Sok jelzést kaptam azokról, akik elégedettek az ÉRTESÍTŐVEL, és több segítő szándékú kritikát is, amit ebben az évben figyelembe kell venni. Az elmúlt esztendő az ÉRTESÍTŐ szerkesztőjének azzal a kedves megelégedéssel is szolgált, hogy néhány polgártársunk — közöttük Újpest polgármestere is — az Újpesti Helytörténeti Alapítványnak átutalt pénzádományát, kifejezetten az ÉRTESÍTŐ megjelentetésére szánta. Az ÉRTESÍTŐ kiadásának 1997. évi feltételeit végül is dr. Derce Tamás polgármester úr nagylelkű segítsége biztosította, amit kiegészített folyamatos és kitüntető figyelem és biztatása, ami — megvallom — legalább annyira fontos volt mint a materiális segítség.

Ezért az Olvasók és a szerkesztő hálás köszönete!

Tisztelt Olvasó!

Ahogy múlik az idő, egyre nagyobb felelősséget érez a Helytörténeti Alapítvány kuratóriuma a jövőt illetően. A szándék és az elhatározás valamennyi kurátorban szilárd; tovább kell az ÉRTESÍTŐT éltetni, továbbra is ki kell adni, mert az eddig megjelent számok jó alapot teremtettek

a következő évekre annak érdekében, hogy a gazdag múltú Újpest máig is ható történelmét tegyük közkinccsé és ezzel is segítsük az ifjú generáció polgárrá válásának folyamatát.

Szeretnénk, szeretném ha tudná: az Ön segítsége, figyelem és biztatása nélkül ez a célkitűzés nehezen megvalósítható. Ezért, most is azt kérem, hívja fel a figyelmet barátai, ismerősei és munkatársai körében az ÚJPESTI HELYTÖRTÉNETI ÉRTESÍTŐ-re, szerezzon ezzel is barátokat Újpestnek, az újpesti helytörténeti kutatóknak.

Közös munkánk egyik szép eredménye az lehet,

ha a harmadik évezredbe lépő Magyarország újpesti polgárai ismerni és becsülni fogják a tágabb haza és szülőföldjük, Újpest megőrzésre méltó hagyományait.

Ehhez kívánok Önnek jókedvet, egészséget és sok sikert!

A Szerkesztő

Újpesti Helytörténeti Értesítő
1. szám
1998. január

Kedves Olvasó!

A Magyarországi Magyarok 1893-ban, a magyar népnek a magyarok között...
Újpesti emlékek, 1893...
Német nyelvű újságok a közéletben...
Adatok a Károlyi István életéről...
Egy emlékeztető a Károlyi Istvánról...
Dr. Újvári László emlékeztetője...
Az Újvári László emlékeztetője...
A Helytörténeti Értesítő...

Még a régi Újpesti Értesítő is megkapta a tisztelettel...
Keresni látnak, keresni tudják, ki írta...
Nagy boldog és ki írta... (Dr. Újvári László)

Az Újpesti Torna Egylet krónikája *

(1925 - 1935)

Atlétika

Az UTE atlétikájának Kéméndy által elültetett fáját nagy szeretettel gondoztuk tovább. A háború mindent eltipró vésze után új lendülettel, de a régi szeretettel fogtunk hozzá az atlétika műveléséhez, de a korábban említett UTE-ellenes határozat folytán a szakosztály működését néhány évre szüneteltettük.

1926-ban újra felvettük az atlétika üzését s mindjárt nagyszámban találunk a pestkörnyéki kerület versenyeinek küzdelmeiben UTE-ista győzteseket. Szenior-csapatunk ez évben kerületi mezei versenyt nyer. A csapat tagjai a vízipólózó László Miklós, a műugró és nagyszerű tornász Ritter Frigyesen kívül, Kercsof, Pfeifer, Kiss Ferenc, Jónák és Székely György voltak. Megérdemlik, hogy mint az újjáéledt atlétikai szakosztály első sikereinek elérőit, nevüket feljegyezzük az UTE annaleseibe.

És ez évben már feltűnik az ifjúsági versenyek mezőnyében Gyimesi (Ginelly) Jenő, Forgács, (Fuchs) László, a későbbi ifjúsági és szenior országos bajnok és rekorder, akkor még 12,2 mp-es 100 méteres és 26 mp-es 200 méteres futóeredményeivel, ugyancsak ebben az évben nyeri el Klein Árpád, fiatal tagtársunk 162 cm magas ugrásával a kerületi ifjúsági bajnokságot.

1927. évben indul meg az UTE atlétikájának hatalmas előretörése, akkor nyeri az akkor alig 16 éves Gyimesi Jenő mindenki meglepetésére a pestvidéki kerületi ifjúsági mezei bajnokságot, majd Golhovits Jenő 175 cm magasugró és 11,16 m súlydobó eredménnyel a kerület szenior-bajnokságait.

Ezen kerületi bajnoki eredményeken kívül több kerületi bajnoki és nyílt országos versenyen elért eredmény jelzi a rohamos előretörés útját.

Ebben az esztendőben már számszerűen is nagy emelkedés mutatkozik, amely a vezetők lelkes munkájának az eredménye. Ezen úttörő munkát lovag Gerhauser Sándor szakosztályvezető és dr. Kiss Géza amatőredző nagy körültekintéssel és hozzáértő önzetlen sportszeretettel végezte.

A következő 1928. év a hihetetlen gyors, de azért tartós fejlődés éve, mikor is az előző, inkább kerületi viszonylatban elért jó eredmények után, már országos viszonylatban is jobbnál-jobb eredményeket érünk el.

A kerületi mezei bajnokságokban a mezei bajnok ismét Gyimesi Jenő és a csapatbajnok: az UTE ifjúsági csapata, Gyimesi, Csányi, Beliczay, Baranyai, Weisz csapata, míg a szenior-csapatunk második helyen végzett. — A pályaversenyeken a kerületi bajnokságokban az ifjúsági 400 m-es bajnok Beliczay Albert lett, míg a szenioroknál Leichtag II. Sándor 400 és 110 méteres gátfutásban és Soós Antal a súlydobásban nyerték el a kerületi bajnoki címet.

A kerületi csapat- és a stafétabajnokság összes számain, és pedig négy ifjúságit: 4x100 m-es, 4x400 m-es, 4x1000 m-es és 3000 m-es ötös csapat és négy szenior: 4x100, 4x400, 4x1500 és 5000 m-es ötös csapat kerületi bajnokságot nyertünk meg.

Ebben az évben vette át a szakosztály vezetését Szabó Dezső, ki a szakosztály elnöke és Spindler Viktor, aki a szakosztály edzője, vezetője volt. Az intéző tisztséget Dvorszky Ferenc és részben Leichtag József látták el. Ebben az esztendőben a szakosztály már 48 egyéni indulóval 16-ik a munka-statisztikában 35 ponttal, 23-ik az egyesületi statisztikában 42 ponttal.

1929-ben a szenior-csapat megnyeri a kerületi mezei bajnokságot Juhász, Leichtag, Csitbai, Bencze, Kiss összeállításban, míg az ifjúsági csapat a második helyet foglalja el.

Ebben az évben az ifjúsági atlétáink: Forgács László 100 m-en harmadik 11,6 mp-cel, Görög László 3000 m-en harmadik 9,45 mp-cel egyéni helyezést érnek el az országos ifjúsági bajnokságban és szeniorjaink 4x1500 m-es stafétában (Leichtag, Krammer, Juhász, Pálfi) küzdik fel magukat a harmadik helyre.

A kerületi bajnokságokban nagyon nyomasztó az UTE fölénye; a szenioroknál 6 (Sugár 2, Leichtag II. 3, Soós 1), ifjúságiaknál 7 (Beliczay 2, Demény 2, Forgács 1, Görög 1, Gyimesi 1) kerületi egyéni bajnokság, 8 szenior és 5 ifjúsági bajnoki helyezés és ismét az összes csapatbajnokság, továbbá a „Lenti-vándordíj” megnyerése jelzik, az országos versenyeken elért számos győzelemmel együtt a szakosztály gyors előretörését.

Szakosztályunk ebben az esztendőben 63 indulóval a pont-statisztikában a 10-ik, az egyesületi statisztikában 104,5 ponttal pedig 11-ik lett.

Itt említjük meg, hogy az országos vidéki propaganda-

* A most közölt krónika részlet az 1935-ben kiadott „Az UTE 50 esztendő története” c. jubileumi kiadványból. A szerkesztő ezúton is köszöni özv. Sugár Istvánnénak, hogy férje — az UTE egykori válogatott atlétája — hagyatékából a könyvet rendelkezésünkre bocsátotta. Az Értesítő 1997. évi 5. számában megjelent a könyv 1885-1925 közötti része. Ezúttal közöljük a folytatást.

versenyben az UTE atlétái vitték győzelemre a pestvidéki kerületet és olyan felkészültségről tettek tanúbizonyságot, mely a vidéki hegemonia majdnem hiány nélküli birtoklását jelentette.

A gyors fejlődés okozta munkatöbblet miatt a vezetőséget új tagokkal, Grottó Ödön, László Lajos és Posszert Jenővel kellett kiegészíteni, akik önzetlen munkájukkal működtek közre a szakosztály további fejlődésének biztosításán.

1930-ban folytatódik és emelkedik a győzelmi sorozat, ami az előző évek jól megalapozott munkájának gyümölcse. A kerületi mezei ifjúsági és szenior- bajnokságok megvédése után ifjúsági mezei csapatunkkal, Görög, Sárvári, Gyimesi, Hevler és Sárvári II., első ízben nyerjük el Magyarország ifjúsági mezei csapatbajnokságát, amely előfutára a további nagyszerű győzelmeknek és rekordoknak. Ekkor kapcsolódott be a szakosztály munkájába Korenek János edző, akinek szintén nagy érdemei vannak a szakosztály fejlődésében.

A pályaversenyek során bontakozik ki igazán a szakosztály nagysága és nagyszerű eredményeivel országos viszonylatban is a legjobbak közé küzd fel magát, amiről egy országos rekord, 17 kerületi rekord, 1 szenior-, 1 ifjúsági-egyéni bajnokság és 5 egyéni bajnoki helyezések tanúskodnak.

A kerületi egyéni bajnokságokban saját elhatározásunk folytán nem indultunk, azonban az összes kerületi csapatbajnokságot ismét megnyertük, az országos csapatbajnokságokban szeniorjaink egy 3-ik (4x1500 m), egy 4-ik (4x100 m), ifjúságiaink egy 2-ik és egy 3-ik helyezést értek el. A vándordíjas versenyünkön ismét megnyertük a „Lentivándordíjat” országos bajnok lett Sugár István 100 méteren, második 200 m-en, Forgács László, ugyancsak 100 m-en nyerte el az országos ifjúsági bajnokságot, míg bajnoki helyezettek lettek Görög László (mezei egyéni, 1500 és 3000 m: II. hely), Beliczay 200 m-en II-ik és Gyimesi 3000 m-en III-ik.

Ebben az esztendőben lesz először nemzeti válogatott UTE-atléta. A szenioroknál Sugár István, aki háromszor (Finnország, Berlin és Franciaország ellen) öltötte magára a magyar címeres dresszt, míg ifjúságiaink közül Forgács László, Beliczay Albert, Görög László és Sárvári Rezső szereznek győzelmet az osztrákok ellen.

Az országos rekordtáblázaton hosszú idő után ismét feltűnik az UTE: Sugár István 34,6 mp-cel, 300 méteren elért országos rekordja az akkori legjobb rekordok közé tartozott. (Még máig is fennáll.) A 15x400 m-es Hősök emléktáblájában csapatunk a második helyen végzett. A munkastatisztikában 111 ponttal a hetedik, 71 egyéni indulóval a hatodik és az egyesületi pont-statisztikában úgyszintén hetedik helyen végeztünk 470 ponttal.

Ezen eredményekben gazdag esztendőben Szigeti

Vilmos vezette a szakosztályt, mint elnök, míg Szabó Dezső volt elnököt érdemei elismeréséül és szeretetünk kifejezéséül díszelnökké választottuk meg. Egyébként a szakosztályi vezetést a régi kipróbált vezetők és mint új tag, Almási Lajos látták el.

Atlétáink ebben az esztendőben versenyeztek utoljára a „Pestvidéki kerületben”, mert a Magyar Atlétikai Szövetség tanácsa az alanti indoklással az UTE-t a budapesti kerülethez csatolta: „mivel versenyzőik sportbeli fölénye nagyon is nyomasztóan hatott a kerület és általában az ország vidéki egyesületeire is.”

Az 1930-as esztendő befejeztével lezárult tehát az úgynevezett vidéki szereplés és az elkövetkezendő esztendő nagy és nehéz feladatok elé állította a szakosztály minden egyes tagját, versenyzőket és vezetőket egyaránt.

Szorongó érzéssel vágtunk neki az 1931-es esztendőnek, mint a budapesti kerület legifjabb, de tudásban és küzdeni akarásban erős egyesülete, mert meg kellett mutatnunk, hogy a lila-fehér színeknek a nagyok, sőt a legnagyobbak között van a helye.

És az UTE-szeretettől áthatott lelkesedés nemcsak segítette a szakosztályt a kezdet nehézségein, de továbbra is szépen fejlődött. A MASZ-ba ebben az évben az UTE képviselői közül Aschner Jánost, Spindler Viktort és Dvorszky Ferencet választották be.

A szakosztálynak, részben új vezetőségének élére Aschner János került

mint elnök, kinek működése alatt a szakosztály soha nem látott virágzásnak indult.

Az országos bajnokságok során elért helyezések mellett a budapesti kerületi bajnokságokban már győzelmesen szerepeltünk. Bajnok lett Sárvári az 1500 m-es ifjúsági versenyben, ugyancsak ő második a 800 m-es ifjúsági bajnokságban, Esztergomi második a 3000 méteren és mezei egyéni bajnokságokban. Ifjúsági csapatunk ismét megnyerte a budapesti kerületi mezei bajnokságot, másodikak lettünk a 4x1000 méteres és harmadikok a 4x400 m-es staféta-bajnokságokban. A szeniorok közül Forgács harmadik 100 m-en, Sugár második 200 m-en és Bajor harmadik lett a 200 m-es gátfutásban. Szenior-csapatunk két harmadik helyet ért el, mégpedig a 4x100 m-es és a 4x400 m-es stafétafutásban. Válogatott volt ez évben Forgács László (Berlin válogatott csapata ellen), de a legnagyobb teljesítményt Sárvári Rezső érte el, aki, még ifjúsági létére, szenior nemzeti válogatott lett és hőse az osztrák—magyar viadalnak, ahol az 1500 m-es síkfutásban élete legjobb eredményét, 4,04 perc országos ifjúsági rekordot ért el, maga mögé utasítva a másik magyar és a két osztrák reprezentánst.

A fent említett nagyszerű rekordon kívül Sárvári Rezső 1000 méteren is megjavította az országos ifjúsági rekordot 2 perc 35,2 mp-re, a Hevler—Lakatos—Esztergomi—

Sárvári I. csapatunk pedig a 4x1500 m-en javította meg az országos rekordot.

Ebben az évben már nagyszerűen látható Ujfaluczky József kiváló edzőnk céltudatos munkájának eredménye, mely a további sikerekre is a legjobb reményeket nyújtotta.

Az évet atlétikai szakosztályunk az országos munkastatisztika 6-ik helyén fejezte be 146 ponttal, 84 egyéni indulóval és ötödik helyen az egyesületek közötti statisztikában 641 ponttal.

Az 1932-es évben ismét gyönyörű eredményeket értünk el. A salakon már a legkomolyabban számolnak az UTE lila-fehér színeivel és valóban győzelmeket győzelmekre halmozva, hatalmas ugrással elértük a munkastatisztika harmadik helyét.

Szabó József a távolugrásban ragyogó 736 cm-es eredménnyel nyeri el a magyar bajnok büszke címét. Sárvári Rezső a magyar bajnokság 1500 m-es számában a harmadik, Görög László ugyanakkor a negyedik lett. Szabó József távolugró-bajnoksága mellett 400 méteren még egy harmadik helyet is szerzett. Fekete Imre második lett a hármasugrásban, negyedik a távolugrásban, Sárosi negyedik a 10.000 méteres síkfutásban. Az országos csapatbajnokságban Pálfi, Sárosi, Sárvári és Görög összeállítású stafétánk a második helyre került a 4x1500 m-es versenyben, 5000 m-en pedig ötös csapatunk a negyedik helyet érte el.

Ifjúságiaink sem pihentek és a magyar ifj. bajnokságokban a következő eredményeket érték el: Fried Sándor bajnok a 400 m-es síkfutásban, Remete Rezső bajnok a diszkoszvetésben, Szabó István második a pentatlonban és csapatunk második a 4x400 m-es stafétában. Fekete Imre csapatkapitányunkat kétszer tartotta ez évben a szövetségi kapitány válogatottságra érdemesnek. Egy ízben a lengyelek és egyszer az olaszok ellen.

A Budapest-kerületi bajnokság hozta meg azonban számunkra, az igazi sikert. Ifjúsági atlétáink közül Fried Sándor nem kevesebb, mint a 200, 400 és 800 m-es síkfutásban és a 400 m-es gátfutás bajnokságait nyerte el, Gebhardt László lett a magasugró-, Szabó István pedig pentatlon-bajnok. Második helyet szerzett Remete a diszkoszvetésben, harmadik helyezettek lettek a hármasugró Szabó István és a gerelyvető Németh Ernő. A szeniorok közül ugyancsak Budapest bajnoka lett Fekete Imre a távolugrásban nagyszerű 734 cm-es eredménnyel, másodikok lett Sárvári Rezső és Görög László, 800, illetve 5000 m-en. Forgács László pedig második lett a 200 és harmadik a 100 m-es síkfutásban. A Budapest-csapatbajnokságok során az 5000 m-es síkfutásban megnyertük a szenior-csapatversenyt, Görög, Sárosi, Esztergomi, Juhász, Sárvári csapatunkkal és a versenyben Görög László az egyéni második helyet szerezte meg.

Országos rekorddal 16 perc 42,6 mp-cel győztünk a 4x1500 méteres stafétában és ezzel csapatunk Budapest-kerület bajnoka lett. Második lett szenior-csapatunk a 4x100 m-es stafétában is. Mindent összevetve, atlétáink ez évben 3 országos, 11 Budapest-kerületi bajnokságot, 26 bajnoki helyezést, 74 első 63 második, 56 harmadik helyet hoztak haza, közben 3 országos rekorddal jelölve meg fejlődésük ragyogó útját és 218 ponttal harmadikok lettek a pontstatisztikában, negyedikek az egyesületek közötti statisztikában 800 ponttal, 90 indulóval. Ebben az esztendőben lép az atlétikai szakosztály vezetőségébe Deák Lajos, kinek hozzáértése és fanatikus sportszeretete nagy segítsége, támasza lett a szakosztálynak.

Az 1933-as évben tartotta a szakosztály azt a magas nívót, melyet az előző évek céltudatos munkájával elért. Fejlődésük során a hosszútávfutó-hegemóniát teljesen elhódították a legnagyobb atlétikai egyesülettől, a MAC-tól, melyet az évtizedeken birtokolt. De ezenfelül mind szeniorjaink, mint ifjúságiaink elhódítottak néhány csapatbajnokságot és ezzel igazolták helyességét a szakosztály azon törekvésének, mely a tömegsportok kultiválására irányult. Egyéni bajnokságokat is szereztünk. Forgács László megnyerte a legklasszikusabb atlétikai számot, a 100 m-es síkfutás bajnokságát, 10,6 mp-es országos rekordidő alatt. Fekete Imre ismét elhódította a hármasugrás-bajnokságot, Görög, Sárosi, Esztergomi, Juhász, Sárvári tagtársaink megnyerték Magyarország mezei futóbajnokságán kívül a legértékesebb mezei díjat, a Bernáth-vándordíjat és a Sárosi—Juhász—Pálfi—Sárvári-csapatunk a 4x1500 m-es stafétabajnokságot és Esztergomival az 5000 m-es csapatbajnokságot. Hatalmas energia, rengeteg erő és szívósság a versenyzőknél, a helyes út megtalálása a vezetőknél hozta létre ezeket a sikereket, melyek atlétikai szakosztályunk eddigi történetének legnagyobb eseményei. Az ifjúságiak közül Kósa, Tóth, Barabás, Halász, Beregi, Jávör, Miklós, Németh, Szántó büszkélkedhetnek ebben az évben bajnoki győzelmekkel.

Ebben az évben már az egyesületközi bajnokságban, mely a munkastatisztikát helyettesíti, a BBTE mögött a másodikak vagyunk és a fenti bajnoki eredményeken kívül két vándordíjat, a „Misángyi”- és a „Bernáth”- vándordíjat is haza hoztuk. Ebben az évben tehát már teljes pompájában virágzik a szakosztály, melynek jól elvetett magjait Deák Lajos, Spindler Viktor, Posszert Jenő és Almási tagtársaink gondozták, a fiúk és vezetők között oly nagy szeretetnek örvendő Ujfaluczky József tréner és Leichtag József intéző mellett.

Ebben az esztendőben nyerte a szakosztály a néhai Maros Oszkár nevére, a legjobban szereplő szakosztályok jutalmazására alapított vándordíjat.

Így jutottunk el az 1934. esztendőhöz, mely eredményeiben, sikerekben éppen olyan gazdag volt, mint az előző

esztendő. Egy esztendő alatt 7 bajnokságot szereztek fiaink, 18 bajnoki helyezés mellett és az egyéb versenyek hatalmas számú győzelmein kívül. Egyéni bajnokságot ez évben Dombovári Sándor nyert távolugrásban és a fiatal, alig 17 esztendőes Hires László Magyarország és Budapest-kerület 3000 m-es ifjúsági síkfutó-bajnokságában. Az országos és Budapest-kerületi mezei bajnokságokat ismételten hatalmas fölényrel nyertük meg, az országos bajnokságot Görög, Esztergomi, Sárvári, Ormos, Juhász, a Budapest-kerületi mezei bajnokságot pedig Görög, Sárosi, Gömöri, Sárvári, Beregi tagjainkból álló csapattal. Mienk lett a 4x1500 m-es Budapest-kerületi stafétabajnokság Kósa—Sárvári—Esztergomi—Görög-legénységünkkel. És hogy megmutassuk, hogy a hosszútávfutó-hegemóniát nemcsak a szenioroknál, hanem az ifjúságiaknál is nagy fölényrel tartjuk, hát megnyertük a Buda-pest kerületi ifjúsági mezei csapatbajnokságát is, Szabó—Russ—Csánki—Magdics—Bukor-csapatunkkal. Válogatottság kitüntetésében Forgács László, valamint Dombovári Sándor 3-3 alkalommal, Sárvári Rezső 1 alkalommal részesült. Ismét megnyertük a „Bernáth”-vándordíjat és az országos rekordot 16 perc 40,8 mp-re javítottuk a 4x 1500 m-es stafétában Görög—Sárvári—Gömöri—Kósa-csapatunkkal.

Az atlétika-szakosztályunk fejlődése egyenletes és fokozatos. Áll ez különösen az utolsó 5 évre, amikor a már kitűnően megszervezett és megalapozott szakosztály élére Aschner János elnök került, kinek ügyszeretete, lelkesedése és akadályokat nem ismerő akaraterije a szakosztályt az egyesület egyik legkitűnőbb eredményeket felmutató szakosztályai közé emelte. Segítségére volt neki ebben az egész, kitűnően összeszokott szakosztályi tisztikar, a leglelkesebb, a legönfeláldozóbb edző Ujfaluczky József, kit az atlétiká bálványozásig szeretnek és az örökké mozgó mintaintéző, a népszerű „Vörös”: Leichtag József.

Versenygárdánk állandó gyarapodása igazolja a vezetőség helyes célkitűzését: a tömegnevelésre a fősúlyt! Bizonyos, hogy a lila-fehér lobogó mind többször fog az atlétikai versenyek győzelmi árbocára felszökni, itt is hirdelve az újpesti fiúk elsőségét.

Birkózás

Alig volt húsz esztendőes az UTE, mikor az 1904 és 1908-as évek között Vajda Andor, Gál Jenő, Vass Zsigmond, Gere László, a híres Zbesskót legyőző Csapiszky István és a juniorok és ifjúságiak egész serege, már híres birkózó gárdát alkotott. Az UTE reneszánsza már csak tulajdonképpen továbbfejlesztette ezt a birkózó szakosztályt, amely a világégés nehéz esztendei után, 1923-ban, Eidlitz személyében birkózó válogatottal is rendelkezett. Ekkor vette át ugyanis jelenlegi társelnökünk, Szabó Dezső, Vadász Imrével a szakosztályt és a kiváló

szakértő Ulián Ferenc vezetése mellett és rövid idő alatt, saját nevelésű versenyzőink olyan tömegével állottunk elő, mely a legnagyobb eredményekre volt hivatott. Az ő vezetésük alatt fejlődött fel egyesületünk első olimpike, a nagyszerű birkózó Györgyei Ferenc, aki mellett szakosztályunkban olyan versenyzőkkel is találkozunk, mint Klinger László, Földes Zoltán, Nobel László, Sally Jenő és Orgovány Mihály, akik tulajdonképpen megindították a háború után újjászülető UTE birkózószakosztályt.

A kitartó munka 1926-ban meghozta gyümölcsét. Györgyei Ferenc ekkor már megnyerte súlycsoportja magyar bajnokságát s ebben az évben találkozunk először Kárpáti (Kellner) Károly tagtársunk nevével, aki a pehelysúlyú bajnokság második helyezettje lett. Ifjúságiaink is megérették már. Klinger László megnyerte a könnyűsúlyú ifjúsági bajnokságot, Sally Jenő pedig a kisközépsúlyban a második lett.

Így jutottunk el az 1927-es esztendőhöz, mely már a legszebb sikereket hozta szakosztályunknak.

Későbbi nagyszerű olimpikeunk és Európa-bajnokunk Kárpáti Károly ebben az évben résztvevett, mint a magyar színek reprezentánsa, a Budapesten megrendezett Európa-bajnokságokon és a pehelysúlyban csak bírói döntéssel került a második helyre, az észt Väly mögött. Az a szimpátia, amit ez a fiatal, ambiciózus és szerény versenyzőnk ezen verseny során a maga részére, de egyesületünk részére is kivívott, szinte egyedülálló a magyar sport történetében. A közönség orkánszerű tüntetése és tiltakozása az igazságtalanság ellen és az ő ünneplése, többet jelenthetett ennek a derék versenyzőnek minden győzelemnél. De más versenyekben is megállottuk helyünket. Az ez évben rendezett magyar bajnokságokban Kárpáti Károly és derék szakosztályi kapitányunk, Györgyei Ferenc révén két harmadik helyezést érünk el, de ifjúságiaink Reutsan Pál és Kiss Pál, illetőleg Földes Zoltán és Sally Jenő révén, az országos bajnokságokban két első és két második helyet értünk el. Az országos csapatbajnokságban ebben az esztendőben a második helyezést értük el a Magyar Atlétikai Club csapata mögött. A Budapest-bajnokságokban Kárpáti a pehelysúlyban második, Györgyei Ferenc a könnyűsúlyban harmadik lett. Kárpáti Károly ezen kívül Szeged és Szolnok, Horling Ferenc Szeged, Szolnok és Miskolc, Györgyei Ferenc és Klinger László Miskolc bajnokai lettek. A szakosztály vezetői ezeknek a nagy sikereknek az idején Szabó Dezső, Vajda Andor, dr. Sammer László és Györgyei Ferenc voltak, akik ezt a szakosztályt valóban a legnagyobb sikerrel vezették.

1928-ban sem esik vissza szakosztályunk és a vezetők helyes felfogása hatalmas ifjúsági gárdát nevel fel, akik a még egész fiatal seniorokkal az ország egyik

legnagyszerűbb és legkomplettebb szakosztályát képezik. Ahány verseny, annyi győzelem és helyezés jelzi pályánkat. Országos bajnok lett Kárpáti Károly, Károlyi második és Gárdonyi harmadik a senior bajnokságokban, az ifjúságiaknál Próka Gyula és Sally Jenő bajnokok, Próka István, Kálmán József és Vittkai Gyula másodikok és Maksay harmadik lett. A csapatbajnokságokban ismét korábbi helyünket, a másodikat foglaltuk el, ezúttal a MÁV Gépgyári Sportkör csapata mögött. A Budapest bajnokságokban is két első helyet értek el fiaink: Nobel László a légsúlyban, Kárpáti Károly pedig a pehelysúlyban lett bajnok. Károlyi László és Györgyei Ferenc tagtársaink ugyanezen a versenyen a könnyűsúly második és harmadik helyezettei lettek. Az amsterdami olimpiászon birkózóink közül csak Kárpáti Károly vett részt, aki súlycsoportjában, igen erős konkurenciában is negyedik helyet érve el, értékes pontot szerzett Magyarországnak.

1929-ben hajtotta végre Kárpáti Károly tagtársunk gyönyörű sporttettét, mikor teljesen egyedül és váratlanul, egyesületünk költségén elment Párizsba, a szabadstílusú bajnokságok küzdelmeire és ebben a részünkre egészen új sportágban, első startjára az Európa-bajnokság II. helyét vívta ki. Ugyanezen év folyamán négy versenyen indult északi országok nagyszerű birkózói között és két versenyen első, két versenyen pedig második lett. Elvesztettük azonban Klinger László nagyreményű birkózónkat, akit életkörülményei külföldre kényszerítettek. Ebben az évben meglehetősen kevés versenyen indultunk, de kevés startjainkat is mindenkor győzelem kísérte. Országos senior- és ifjúsági bajnokságokat nyertünk, rengeteg helyezést, a csapatbajnokság újabb második helyezése mellett. A senior-bajnokságok során Finyák Sándor bajnok lett a kisközépsúlyban. Ugyanez a versenyzőnk a csapatbajnokságok során olyan energiáról tett tanúságot, amely valóban párját ritkította: kiugrott karral küzdötte végig egyik mérkőzésének teljes tízpercét, még így is győzelmesen, egyesületünknek fontos pontot szerezve. A bajnokságok során Horling második lett a nehézsúlyban, harmadikok lettek Gárdonyi Jenő a pehely-, Kárpáti Károly a könnyű-, Orgoványi Mihály a nagyközépsúlyban. Az ifjúsági bajnokságok közül kettőt hoztak el kiváló birkózóink: Próka István a pehelysúlyban és Sally Jenő a nagyközépsúlyban. Kálmán József a második helyet foglalta el a kisközépsúlyban. A Budapest-bajnokságokban is szépen szerepeltek birkózóink. Kárpáti Károly bajnok lett a könnyű súlyban, Klinger László második lett a kisközépsúlyban. Harmadik helyet biztosítottak maguknak a verseny során: Gárdonyi Jenő a pehelysúlyban, Beke Imre a könnyűsúlyban és Próka Gyula a kisközépsúlyban. A csapatbajnokságokban ismét másodikok lettünk. De további nagyszerű eredményeket értek el az év folyamán Ganz, Nobel, Orgoványi, Horling, Próka, Beke, Kálmán és Imrik

tagtársaink is, akiket a szakosztály vezetői, az egyesületünk életébe bekapcsolódott régi világbajnok, Radványi Ödön, Lukács Nándor, Fényes Elek, Kelecsényi Ferenc és természetesen a nagyszerű amatőr-tréner Györgyei Ferenc vezették győzelemre.

1930-ban azután megvalósult birkózóink legszebb álma és végre elnyerték a már oly régen ostromolt, gyakran csak balszerencsével, vagy csak a legminimálisabb arányban elvesztett magyar csapatbajnokságot. De azt azután olyan fölényrel nyerték meg, amilyenre eddig nem volt példa a magyar birkózósport történetében. Valamennyi ellenfelüket legyőzve, hatalmas pontfölényrel nyerték meg bajnokságukat: Imrik Károly, Gárdonyi Jenő, Próka István, Kárpáti Károly, Beke Imre, Finyák Sándor, Próka Gyula, Vittkai László, Orgoványi Mihály és Horling Lajos. Kimagasló sikert aratott Kárpáti Károly tagtársunk, aki az országos bajnokságban megnyerte a könnyűsúly bajnoki címét, sőt ugyanebben a súlycsoportban elnyerte Budapest bajnokságát is. Ugyanő a görög-római Európa-bajnokságok során Stockholmban harmadik lett a könnyűsúly nagyon erős mezőnyében, végül feltette a koronát szereplésére, amikor Brüsszelben a szabadstílus Európa-bajnokságon a könnyűsúlyban a büszke „Európa-bajnok”-i címet szerezte meg. A szenior magyar bajnokságokon a bajnok Kárpátin kívül, Finyák Sándor második lett a kisközépsúlyban, harmadik helyet foglalt el Imrik Károly a légsúlyban, Beke Lajos a könnyűsúlyban és Orgoványi Mihály a kisnehézsúlyban. Az ifjúsági bajnokságokban Kálmán József nyerte meg a nagyközépsúly bajnokságát, Próka Gyula harmadik lett a könnyűsúlyban. Budapest bajnokságaiban Kárpáti Károly győzelmén kívül Orgoványi és Horling másodikok lettek a kisnehéz, illetve nehézsúlyban, Imrik és Próka Gyula pedig harmadik a lég-, illetve a kisközépsúlyban. Válogatott Kárpáti Károly tagtársunk volt, aki sikeresen szerepelt a koppenhágai, borasi és wieni nemzetközi versenyeken is. Finyák Sándor tagja volt az első Jugoszlávia elleni mérkőzésen győztes magyar csapatnak, a második Jugoszlávia elleni mérkőzésen pedig Imrik Károly képviselte győzelmesen a magyar és újpesti színeket. Resicán egy négytagú gárdánk fölényesen nyerte el a kitűzött pontverseny vándordíját. De ezenkívül két városi bajnokság, Beke és Orgoványi tagtársaink révén és sok klubverseny helyezése jelölik meg az UTE-birkózók 1930-as évének sikereit.

Az előző év vezetői mellé ezután új vezetők, Dömötör Jenő, Holló László és Woldramm társultak, akik nagyszerűen egészítették ki a kiváló vezetőgárdát. 1931-ben újabb, még hatalmasabb lendületet vesz a birkózógárda. Ha Európa-bajnokságot ez évben nem is nyertek, de kárpótoltak bennünket a csapatbajnokság újabb megnyerésével és az országos szenior-bajnokságokkal, ahol a hét bajnoki cím közül négyet hódítottak el. Imrik Károly,

Tóth Ferenc, Kárpáti Károly és Próka Gyula szerezték meg ezt a négy bajnokságot. Budapest-bajnokságok közül szintén négyet szereztek meg birkózóink, Kárpáti Károly, Próka Gyula, Finyák Sándor és Orgovány Mihály révén. Ez az eredmény mindent meggyőző erővel bizonyította, hogy az országos bajnokságokban elért sikereink nem a véletlenre voltak visszavezethetők, mert különböző időszakokban megrendezett versenyeye is egyformán jóknak, a legjobbaknak bizonyultak derék fiaink. Két Újpest-bajnokságot, egy Miskolc-bajnokságot is hoztak ez évben versenyzőink, akik megnyerték összes versenyüket Szatmáron, Nagyváradon és a már két ízben védett debreceni Kovács Gyula-vándordíjat ez évben aratott harmadik győzelmükkel véglegesen birtokukba vették. Ezekhez a gyönyörű eredményekhez szükséges vezetői munkát a szakosztály régi és új vezetői együttes erővel végezték, olyan elánnal és lendülettel, amely a vezetők mintaképévé tette őket.

1932-ben, tehát az olimpiász esztendejében Kárpáti Károly elhozta egyesületünknek az olimpiai sikert is. Kárpáti az olimpiászon könnyűsúlyban indult s miután a hatalmas nemzetközi konkurenciában egy híján minden ellenfelét legyőzte, köztük a későbbi világbajnokot is, második helyen végzett. De birkózó szakosztályunk sikerei ebben az évben amúgy is tetőfokra hágtak. Az országos csapatbajnokság hatalmas küzdelemben való elnyerése, négy országos bajnokság, két Budapest-bajnokság, tizenhárom bajnoki helyezés és több mint harminc más versenyen elért győzelem és helyezés jelentik a hatalmas sikersorozatot. Régi bajnokaink Kárpáti Károly, Finyák Sándor és Próka Gyula mellé ez évben már felnő a légsúlyú Imrik, a pehelysúlyú Tóth és a könnyűsúlyú Beke is. Ők és Horling alkotják azt a nagyszerű csapatot, amely ezeket a győzelmeket elérte. Ám nagy veszteség is érte szakosztályunkat akkor, amikor Györgyei Ferenc elhagyta egyesületünket és elhagyta Európát Orgoványi Mihály is. A súlyos gazdasági viszonyok sajnos erősen éreztették hatásukat és a következő évben néhány igen jó birkózónk, akik egzisztenciájukat nem tudták megteremteni, szintén kiléptek tőlünk. Tudtuk, hogy ezt a veszteséget is elbírja az UTE. Természetes, hogy minden energiánk dacára sem voltunk képesek ezt nyom nélkül kiparírozni. Az eltávozottak után, még Kárpáti Károly tagtársunktól is el kellett válnunk ez évben, kit új hivatása a Testnevelési Főiskolára szólított és mint ilyen a T. F. színeiben versenyez. De még ebben az évben sem kell panaszkodnunk eredményeink felől, mert hiszen még ezen mostoha körülmények között is megnyertük a birkózó csapatbajnokságokat és ugyancsak UTE-birkózó, Tóth Ferenc érte el az év legnagyobb súlyú sporteredményét, midőn az év folyamán megnyerte Európa szabadstílusú birkózó-bajnokságát. Ha figyelembe vesszük a mostoha

körülményeket, az anyagiak hiányát és azt, hogy Tóth Ferenc azt az Európa-bajnokságot súlyos sérüléssel, mindjárt az első mérkőzésen szerzett bordarepedéssel küzdötte végig, úgy azt mondhatjuk, hogy ez az egy sportteljesítmény kárpótolt összes veszteségeinkért. De ezenkívül is a szakosztály ebben az évben 9 első, 14 második és 14 harmadik díjat nyert különböző versenyeken. A rekonstruáló munka nagy erővel folyik és azt a régi vezetők, az újonnan bekapcsolódó Kustján és Lindenfeld tagtársainkkal együtt végzik, a legjobb reményekre jogosító ambícióval.

És valóban, az 1934-es esztendő már nagy javulást, nagy fejlődést mutat. A súlyos vérvesztésektől sújtott szakosztály lelkes, céltudatos munkával dolgozik tovább és bár még több szerencsétlen körülmény, betegségek és balesetek hátráltatták őket munkájuk elérésében, mégis szép eredményeket értek el. Tóth Ferenc tagtársunk Stockholmban az Európa-bajnokságokon második helyezést ér el, a görög-római birkózásban ugyancsak második lesz a Rómában megtartott szabadstílusú Európa-bajnokságokon is. Rómában Tóth tagtársunk már a biztos győzelem reményében állott, mikor szerencsétlen sérülése a feltétlenül megérdemelt elsőségtől elütötte őt. Magyar bajnokságot Próka II. ért el az év folyamán. Többi kiváló versenyzőink, Imrik, Kálmán, Horling, Bognár szintén igen szép sikereket hoztak egyesületünknek. Szakosztályunk reorganizáló munkája egyenesen halad a legjobb úton ahhoz a célhoz, hogy visszaszerezze azt a nívót, amelyet még alig néhány évvel ezelőtt az UTE birkózószakosztály a magáénak mondhatott. A vezetők odaadása biztos záloga a sikernek.

Evezés

Mint minden sportág, az evezés is otthont kapott egyesületünkben és 1926-ban dr. Szücs András, dr. Dvorzsák Rudolf és dr. Biró Sándor vezetésével tizennégyen fogtak hozzá, hogy megalapítsák az UTE evezős szakosztályát. Kéméndy Ernő népszigeti csónakházában volt az UTE evezős szakosztályának első otthona és csónakparkja. Otthona, ha annak lehet nevezni azt a kis, éppen hogy öltözködéshez elegendő bódét, és csónakpark, ha annak lehet nevezni egy ócska öreg nyolcast, egy valamivel jobb karban levő négyes túracsónakot, egy dublót és egy tanuló peroart. Így indult meg a versenyszerű evezés Újpesten és már ebben az esztendőben versenynégyest állítottunk fel Bozó Dezső, dr. Zák Ferenc, Hermann István és dr. Aradi István összeállításban. Szorgalmasan treníroztak, szorgalmasan versenyezgettek, a sportlapokban azonban még nem igen találkoztunk az UTE-evezősök neveivel. A munkakedv azonban nem csökkent, folytak a kisebb-nagyobb túrák és

az 1926-os esztendő így a készülődés és lassú fejlődés, de egyelőre még kimutatható eredmény nélküli munka jegyében folyt le.

A második esztendőben már annyira fejlődött és szaporodott a kis társaság hogy kevés lett a kis bódé otthonnak, kevés volt a 4 rozoga hajó és 1929-ben Újpest sporttársadalmának segítségével, dr. Szűcs András energikus munkája nyomán megépült az új ház, új hajók készültek és megérett a szakosztály arra, hogy mint minden más egyesületben, az evezős szakosztály — és ez a dolog természete — teljes önállóságot, autonómiát szerezzen magának. Így lett az UTE evezős szakosztályából az Újpesti Evezős Egylet, melynek első elnöke, újpesti Wolfner László, rögtön nagy lendülettel és áldozatkészséggel fogott hozzá az egyesület anyagi helyzetének javításához és megindította azt az eredményes munkát, amely ma az Újpesti Evezős Egyletben folyik és amely hatesztendő munka után bajnokságokkal, nemzetközi sikerekkel és a legszebb eredményekkel dicsekedhetik. Ebben a munkában a nagy agilitású elnök mellett Hajdu Pál, dr. Szűcs András, dr. Biró Sándor, Hajdu Zoltán, Ortner Sándor, dr. Fadgyas Gyula, dr. Biró Gyula, Gerő Béla, dr. Fischer vállalták az oroszlánrészt, akik mellett az ambiciózus fiatalság egész tömege áll.

Amatőr-futball

A magyar labdarúgás nagy eseménye, az amatőr és professzionista futballnak 1926. év nyarán történt kettéválasztása, természetesen az UTE életében is jelentős változást okozott. Az 1925/26. bajnoki évben a csapat az előkelő II. helyen végzett, sőt „bajnokveréssel”, az FTC 3:1 arányú legyőzésével, búcsúzott a régi rendtől. A belföldi sikerek mellett, egész sorát jegyzi fel a krónika külföldi győzelmeinek. Hogyisne, hiszen a gárda névsora: Szulik, Beneda, Fogl II., Fogl III., Kelecsényi, Müller, Király, Borsányi, Buza, Leitner, Török, Jeszmás, Csontos, Schaller, Szidon, Grosszmann, P. Szabó és Markó, már magában is biztosítéka volt a diadalmas szereplésnek. Hogy az 1926/27. bajnoki esztendővel megindult professzionista ligába benevezett „Újpest” hivatásos labdarugói legnagyobb részt ezeknek sorából rekrutálódtak, az magától érthető volt.

Az amatőr sport emlőin naggyá fejlődött UTE, legjobbjai elvesztése dacára, egy percig sem habozott és hozzalátott amatőr labdarúgó-szakosztálya megszervezéséhez. A fentiek közül egyedül Müller maradt meg amatőrnek, így tehát a BLASZ I. osztályának Springer-csoportjában a fiatalok és az ifjúságiakból alakított első csapatával vett részt az UTE. Müller mellett Wachsmann, Csergő, Szegedi, Czury, Schweitzer, Demai, Mersva, Jakube, Neumann, Balasics és Wilhelm II. alkotta az új együttest, amelynek

utánpótlása a Tresz, Kohn, Sulyok, Rajna, Balló, Sándor, Tunyoghy és az akkor még kezdősorba számító kis Szalay, meg néhány ismeretlen gyermekfutballistából összeverbuvált ifjúsági csapat volt. Újpesten komolyan vették az amatőr-futballt, már a megtisztított éra első hónapjában nemzetközi mérkőzést rendeztek, amelyen a fiatal UTE csapat 4:2 arányban győzte le a legjobb bécsi amatőrcsapatot, a Krickert and Football Club legénységét. És annak dacára, hogy a csapat két legjobbjá, Jakube és Wilhelm II. már néhány hónapi amatőrszereplés után, az Újpest profi dresszét öltötte magára, az UTE mégis a bajnokság III. helyén végzett. E nagyszerű eredmény, a játékosokon kívül, a szervezés nagyszerű munkáját végző vezetőket, az amatőr futballszakosztály tagjait: Neubrandt Mihály, Renner Ferenc, Spindler Viktor, Ladányi Antal és Elemér, László Endre és Wichlidál Miklóst dicséri. De meg kell emlékeznünk Pozsonyi Imréről, az Újpest hivatásos tréneréről, aki az amatőrcsapatok tréningjeit is vezette.

Az 1927/28. esztendő már kevésbé volt eredményes. Számtalan szerencsétlen momentum látszott közre abban, hogy az első csapat év végével kilencedik, a második csapat pedig a nyolcadik helyen fejezi be küzdelmeit. Csupán az ifjúsági csapat szereplése jelentett vigaszt ebben az évben. A junior csapat a bajnokság II. helyén végzett. De a szeniorok rossz helyezése dacára is, négy játékos egyéni szereplése dicsőséget hozott az egyesületnek azzal, hogy Wachsmann, Müller, Mersva és az ifjúsági korosztályból alighogy előlépett Balló, máris tagjai lettek az országos amatőr válogatott csapatnak. Az ifjúságiak semmiben sem maradtak el az öregek mögött. Orosz, Tresz, Sándor és Tunyoghy szintén bekerültek az ifjúsági válogatott csapatba.

Hogy a visszaesés csak átmeneti jellegű volt, azt mi sem bizonyítja jobban, minthogy az 1928/29. évi bajnokság végeztével egy csapásra a második helyre ugrott fel a csapat, nem is szólva az ifjúságiakról, akik csoportjuk bajnoki címét küzdve ki, a másik csoport bajnokát, az MTK csapatát 3:1-re legyőzve, majd a revánszon vele 4:4-re végezve, a BLASZ ifjúsági bajnokcsapata címét szerezték meg az egyesületnek. Az UTE-ban mindenkoron tradíció volt az ifjúság nevelése, az utánpótlásnak saját neveltjeiből való biztosítása, így hát ez a junior-bajnokság a legszebb sikerek sorába iktatható. Az UTE régi álmát váltotta valóra az a fiatal csapat, amelynek sikere büszkén hirdette, hogy az UTE-nak van az országban a legjobb ifjúsági gárdája, méltán érdemlik meg tehát ezek a fiatalok, hogy neveiket az UTE történetében megörökítsük. A derék „ifik”: Paskesz, Czeti, Orosz, Hegyi, Vodnák, Rosenberg, Szalay, Pandl, Gyárfás, Unger, Wilhelm IV., Wilhelm V., Szager, Rajna, Prna és Eckstein. De rajtuk kívül annyi gyerekmber tanulta az UTE-ben a labdarúgás abc-jét, hogy az ifjúsági labdarúgó-szövetség (MILL) bajnokságában is indult egy

UTE ifjúsági csapat, amely szereplése első esztendejében máris III. helyen végzett. E sikerek annál dicséretesebbek, mert az amatőr sport szolgálatába szólították azokat, akik a professzionalizmus bevezetése óta nem vállaltak szerepet. Az új szakosztály elnöke Bánó Vincze városi tanácsos, vezetője Zug Emil lett, tagjai sorában Neubrandt, Gömöri, Petz, Weisz Pál és Weisz Miksa foglaltak helyet. A csapat intézői pedig Goda, Fiedler, Fischer és Steiner voltak.

Az 1929/30-as bajnoki esztendő végén az első csapat újra második lett, az ifjúsági csapat megvédte bajnoki címét, a második csapat, a MILL csapat és az újonnan megszervezett „Irredenta” csapat pedig mind a harmadik helyen végzett. Az első csapat játékerejének nívóját mi sem bizonyítja jobban, minthogy már külföldre is kapott meghívást. Görögországba vezetett az újpesti amatőrök túsája, amelyet szép sikerrel abszolváltak. A játékosok közül nagy tehetségével mindinkább feltűnő Szalay 1930 őszen levetette az amatőr dresszt, hogy az Újpest lila-fehér színeiben legyen büszkesége a magyar labdarúgásnak.

A következő, 1930/31-es bajnoki esztendőben két bajnokságot is szereztek az amatőrök. Az ifjúsági csapat újra megvédte elsőségét, de bajnok lett az utánpótlás másik része, az „Irredenta” csapat is. A szeniorok is jól állották meg helyüket. Elmondható, hogy valójában ebben az időben indult meg az a munka, amely az UTE amatőr csapatait mai, tudásban és pozícióban előkelő helyre hozta fel. Az aktívak sorából eltűnt ugyan Mersva és Kulcsár, de Vig IV. és Futó nagyszerűen pótolták a távozókat, hiszen ma már mindkettő beérkezett nagy játékos. A szakosztály elnöki tisztét ekkor Hegedüs Miklós társelnök vette át, helyettese Spindler Viktor, majd Fényes Elek lett, míg az intézői tisztség Kelecsényi Ferenc kezébe került, aki máig is szívvel-lélekkel és nagyszerű szakértelmével látja el feladatát. A profi csapat mestere, Bányai Lajos mellett, Eichmann Béla is résztvevett a tréningek vezetésében és hogy mindketten derék munkát végeztek, azt az események igazolták.

Az 1931/32. bajnoki esztendőben meg kellett elégedni az első csapat negyedik helyezéssel. Ha ez a helyezés látszólag visszaesést is jelentett, abszolút értéke azonban semmiképpen sem lekiécsinyelendő, hiszen ebben az esztendőben élte virágát a kettéválasztással meggyöngyített amatőr football, amelynek élcsoportjában foglalt még mindig helyet az UTE. Az ifjúsági csapat harmadik helyen végzett és a többi csapatok is becsülettel megállották helyüket. A szakosztály vezetősége pedig szorgalmasan építgette a jövő pilléreit, minthogy az amatőr sport hivatását nagyrészt abban vélte megállapítani, hogy az Újpest részére olyan játékosokat neveljen, akik méltán sorakoznak a magyar labdarúgás legjobbjai közé.

Ebben az elgondolásban folytatta munkásságát a szakosztály az 1932/33-as bajnoki évben is. És ennek az

esztendőben talán nem is a már működő csapatok jó helyezései adtak fontosságot, hanem az a tény, hogy az ifjúság továbbképzésének és az újpesti grundokon szászámra felbukkanó, de mindeddig elhanyagolt gyerekfutballisták kibányászására egy úgynevezett „tehetségkutató villámturnát” rendezett. A kísérlet nagyszerű eredménnyel végződött és megfakult az egyesület katonáinak legifjabb formációja, az első kölyökcsoport. Szakértők és laikusok egyaránt csodálattal nézték végig a 10-12 esztendőes gyerekeket, akiknek technikai készsége és játékelgondolása, már az első startnál a legszebb jövő perspektíváját rajzolta a nézők elé. Így indult útjára a magyar kölyökfutball, élén az első magyar kölyökcsoporttal, a lila-fehér dresszes UTE-kölykökkel. Ha ezért az újszerű lépésért a jelen talán még nem jutalmaz, de a jövő labdarúgása bizonyára hálás lesz. A szeniorok közül az első csapat a bajnokság 5. helyén, a második csapat a 3. helyen és az ifjúsági csapat az 1. helyen végzett. A szakosztály vezetősége ebben az évben új emberekkel bővült Gömöri Vilmos és Antal Dezső személyében, akik fáradhatatlan munkásságukkal máig is oszlopai az amatőr football vezetőségének. Az első csapat már ismert tagjai sorába felzárkózott Guzmits, Róna II., Holch, Klauber és Aranyossy egészítette ki a gárdát. Az ifjúságiak sorában is találkoztunk olyan nevekkel, amelyek viselői ma már legnagyobb részt az első sorokban küzdenek. Így ebben az esztendőben tűnt fel Pandl, Orbán, Mészáros, Sala, Kiss Imre, Horváth, Salamon és Ádám.

1934 tavaszán nagy siker koronázta a szakosztály esztendőkönt át folytatott kitartó munkásságát. Az ekkor befejezett 1933/34. évi bajnokság első helyén a Postásokkal egyforma pontszámmal végzett az első csapat és az utóbbiak csak jobb gólarányukkal nyerték el a bajnoki címet. Ha tehát az elmúlt esztendőben nem is teljesült be a hön óhajtott vágy, annál nagyobb a remény arra, hogy a most folyó 1934/35. évi amatőr bajnokság az UTE zsákmánya lesz. Hiszen Guzmits II. — Sándor, Róna I. — Balázs, Gyárfás, Guzmits I., Krishoffer, Vodnák — Unger, Kiss, Aranyossy, Horváth, Klauber, Róna II. és Salamon közül mindenkor olyan csapatot állíthatott a szakosztály vezetősége össze, amely sorjában aratta a legszebb győzelmeket és ma a közvélemény hiedelme szerint is — miután csoportja bajnokságát már megnyerte — a most folyó amatőr bajnokság legesélyesebb jelöltje. Ugyancsak nagyszerűen szerepelnek második és kölyök csapataink is, melyek az első fordulóban az első helyen végeztek, szintúgy az ifjúsági csapat, amely csoportja második helyén áll. Csak kevés szerencse kell tehát ahhoz, hogy az UTE összes amatőr csapatai a legszebb jubileumi ajándékkal, a büszke bajnoki címmel kedveskedhessenek az 50 éves fennállását ünneplő egyesületnek. Hogy ez a remény valóra fog válni, annak nemcsak a derék gárda, hanem az újpesti

amatőr futball ez idő szerinti vezetői: Bánó Vince, Hegedüs Miklós, Gömöri Vilmos, Neubrandt Mihály, Petz Vilmos, Weisz Miksa, Czipper Oszkár, Antal Dezső, Steiner József, Hoffmann Márton és — last but not least — Kelecsényi Ferenc a letéteményesei.

Kerékpár

A kerékpáros sport is azok közé a sportok közé tartozik, amely a háború utáni viharos esztendő elmúlása után egyesületünkben fokról-fokra fejlődve, előbb a pályán, később pedig az országutakon hatalmas nagyra nőtt.

Szücs János 1922-ben toborozza először maga köré a kerékpárosokat, akik közül Jelin, Takács, Hámán és Lichter már szép eredményeket is érnek el. Sőt 1923-ban, amikor Grünbaum Ede, a mindenki népszerű „Ede bácsija” vezeti a szakosztályt hihetetlen odaadással, Lichter tagtársunk a svábhegyi 10.19,8 mp-es idejével útvonalrekordot, egyben az UTE kerékpár-történetében az első rekordot állítja fel. Ebben az évben megépül a Stadionban a világ leggyorsabb kerékpárpályája, amelyen már egész sereg UTE-ista rója szakadatlanul a köröket, kik közül szép eredményeivel, az előbb rövid távot futó, később pedig motorvezetési versenyző Bartos Gyula és Tóth III. válik ki.

Bartos már ebben az esztendőben megnyeri az idény legfontosabb 50 km-es motorvezetési versenyét, és ezzel megindul, később magasba ívelő kerékpáros-pályája. A következő évben az országúti versenyzők sorában feltűnik a későbbi nagy versenyző, Istenes I., a 100 km-es országúti bajnokság 4-ik helyének elérésével. Bartos Gyula már ebben az évben motorvezetési rekordokat állít fel és az országos kerékpáros munkastatisztikában egyesületünk alig néhány éves múlt után, a tizedik helyet foglalja el.

Az 1927-es év kerékpáros-szakosztályunk nagy fellendülését jelenti. Hatalmas gárda van együtt, dolgoznak, hogy versenyeken azután egymásután érjék el a szebbnél-szebb győzelmeket. Kozdony Gyula, Bartos Gyula, Simala, Istenes I. és Strobl Ferenc, Vittori, Balázs, Szondy, Pajduk, Brezina azok a tagtársaink, akik a versenyeken a legszebb eredményeket érik el. Bartos Gyula ismét első lett az 50 km-es motorvezetési bajnokságban, ahol Istenes II. a 4-ik helyet érte el. De Bartos tagtársunk ezenkívül minden versenyét, ahol elindult, győzelemmel fejezte be. Kozdony Gyula tagtársunk ez évben a 100 km-es országúti bajnokságnak lett győztese. Kiváló tagtársunk ezt a győzelmet jóval 30 éven felüli korban érte el hallatlan energiájával és győzni akarásával küzdve a lila-fehér színekért. A pályabajnokságokban Tóth harmadik, Vittori negyedik lett. A hegyi bajnokságokban Istenes I. ért el szép helyezést. Egyéb versenyeken is szépen szerepeltek versenyzőink. Kiemelkedő nagy teljesítmény volt a Vittori, Istenes II., Simala, Istenes I., Kozdony összeállítása

csapatunk győzelme az 5x20 km-es nagy stafétában, melynek során versenyzőink útvonalrekordot is állítottak fel. De rekordot javított Simala tagtársunk is a Budapest—Székesfehérvár-versenyben 47 km-es távon és Istenes János a svábhegyi versenyen mindenütt első helyezést érve el, Bartos Gyula tagtársunk pedig sorra javította a motorvezetési rekordokat. A kerékpáros munkastatisztikában ez évben a VI. helyre törtünk fel 1325 pontunkkal, az előző évi X. helyünkről. Ez a szakosztályunk tehát fényesen beváltotta a hozzáfűzött reményeket és haladt a fejlődésnek azon az útján, mely szorgalmas munkával a legszebb eredmények elérése felé vezethet.

1928-ban az országúti bajnokságokban voltak nagy sikereink. Istenes János Magyarország 100 km-es bajnokságát nyerte nagy küzdelemmel, Kozdony Gyula pedig ugyanezen táv szeniorbajnokságában lett első. De további országúti versenyek során is értünk el szép helyezéseket, főleg Istenes János révén és az 5x20 km-es stafétában csapatunk a harmadik lett. Istenes János ebben az évben már motorvezetési versenyekben is résztvevett és egy esztendő alatt nem kevesebb, mint 12 rekordot adott át a múltnak.

1929-ben további nagy akarással mennek előre a haladás útján, de természetes is, mert a két nagyszerű új vezető, Kustán Ferenc és Blau Béla nagy szeretettel fogtak munkájukhoz. Ismét Istenes János eredményekkel dicsekedhünk ekkor, aki ebben az évben érte el tudásának maximumát. Megnyerte a négy futamból álló, összesen 1174 km-es magyar országúti bajnokságot és tenyérszélességgel lett csak a második a rekordot futó Vida II. Mihály mögött a 100 km-es országúti bajnokságban. Résztvevett a Zürichben megtarott kerékpáros világbajnokságban és a magyar versenyzők között az első, a nagy nemzetközi mezőnyben 13-ik lett. Ugyanő megnyerte a Bécs—Budapest vándordíjas versenyt, harmadik lett a négynapos nemzetközi körversenyben és megnyerte Pápa város 100 km-es országúti bajnokságát is. De tovább javította a steher-rekordokat is. Kozdony Gyula ismét nagy fölényrel nyerte a szenior kerékpáros bajnokságot. Istenes László a 100 km-es országúti bajnokságban a 4-ik helyet küzdötte ki magának. Az 5x20 km-es nagy stafétában csapatunk a második helyen, a 4x50 km-es stafétában első csapatunk ugyancsak a második helyen végzett. Ebben az évben, érezve a magyar kerékpáros-pályasport lefelé mutató tendenciáját, inkább az országúti versenyekre fektettünk rá. Ennek a folyamata, hogy mialatt az országúti pontstatistikában az előkelő második helyet foglaltuk el, addig a pályaversenyek munkastatisztikáján visszaestünk. Akik a pályán sikerrel küzdöttek ebben az évben az UTE színeiért, Brezina, Posch, Simala és Pajduk voltak. Az 1930-as évben tovább tartottuk az előző évben elért pozíciót és bár nem fejlesztettük, vissza sem estünk. Istenes nem találta elég gyorsnak az országút tempó-

ját és átnyergelt a motorvezetési versenyzők közé, ahol az év folyamán néhány elismerésre méltó eredményt ért el. De azért a magyar hosszú távú bajnokságot még sem kellett kiengedni kezünkől, mert most Istenes II. hozta haza bátyja helyett. Ebben az esztendőben halt meg az UTE kerékpáros sportjának legfőbb apostola, Grünbaum Ede. Halála a legnagyobb veszteséget jelentette egyesületünk és főleg kerékpáros szakosztályunk számára. Emlékét gyönyörű vándordíj kiírásával örökitettük meg.

Az 1931-es év két vándordíjat hozott, a „GRÜNBAUM EDE”- és a siófoki vándordíjat. Végeredményében is az országúti versenyek pontstatistikájában ismét a második helyet foglaltuk el, a pályaversenyekében pedig alig néhány, pályára trenírozó versenyzőnkkel a VII. helyet. A szép eredményeket ez évben Istenes mellett Vida II., Posch, Kék és Dávid tagtársain érték el, akiket ez évben is Kustyán Ferenc, Blau Béla és Kozdony Gyula vezettek a küzdelmek útján.

Bajnokságokat hozott egyesületünknek az 1931-es esztendő is, ha nem is olyan nagy tömegben, mint máskor. A szenior-bajnokság első helyét, örökifjú bajnokunk, Kozdony Gyula foglalta el ismét, de a II. és III. helyre is lila-fehér versenyző érkezett be. Először jutott kezünkbe ez évben a túrabajnokság dicsősége. Az országúti statistikában a III. helyre kerültünk a hosszú távú egyéni bajnokság III., IV. és V. helyét foglalták el versenyzőink. A 100 km-es országúti versenyben a Vida Mihály által felállított rekordon kívül 25 I., 42 II. és 32 III. hely tanúskodik versenyzőink nagy tudása mellett.

Az 1932-es év végre meghozza szakosztályunk számára azokat a sikereket, amelyeket az energikus munka és szorgalom már régen remélni engedett. Ötvenkét versenyző, 10 abszolút első, 15 második és rengeteg harmadik helyezést, szenior-versenyzőink három kivételével az összes versenyüket, túracapatunk pedig 20.000 pont megszerzésével Magyarország túrabajnokságát hódította el. Versenyzőink ezenkívül három vándordíjat hoztak haza, a szakosztály alapítójának emlékére kiírt „GRÜNBAUM EDE”-vándordíjat ismét, valamint a „JÓBARÁT”- és a „VUKSICS”-vándordíjakat. De a legszebb sikert kerékpárosaink a Magyarország körüli ötnapos versenyen érték el, ahol Magyarország nyolc legjobb versenyzője közé három újpestit válogattak be, akik győzelemre is vitték a nemzeti színeket. Mády, Makai, Virág, Szmilkón kívül, akik a legjobbak voltak, Posch, Schwarzstein, Vittori, Garai, Tóth és Urbancsek hoztak győzelmeket színeinknek.

Kerékpárosaink az 1933-as év folyamán is nagyszerűen állták a sarat. Ismét megnyertük ez évben a túrabajnokságot, de a szenior csapatbajnokságot is. Ez a szakosztályunk is hihetetlen gondokkal küzdött és mégis hétről-hétre a versenyzők egész tömegét indította a két nagyszerű kitaratású vezető a versenyek küzdelmeibe. És az év folyamán

111 díj elnyerése tanúskodik a szakosztály nagy akarása és életrevalósága mellett. Garay, Urbancsek, Mády, Makai, Hajnal és Posch tagtársaink azok, aki résztvettek a nagy versenyek vezérő osztályának végsportjában. De mellettük áll az ifjúsági és kezdő versenyzők egész tömege, Kozdony vezérlete alatt, hogy munkájukkal már előreveljék a következő év nagyszerű eredményének árnyékát.

Így indultunk el az 1934-es évek nagy eredményének útjára, hogy ez az év a legnagyobb sikereket eredményezze kerékpáros-szakosztályunknak.

A magyar kerékpáros sport történetében még nem volt példa arra, hogy egy egyesület a győzelmeknek és eredményeknek olyan hatalmas tömegét szerezte volna meg egy esztendő alatt, mint az elmúlt évben a mi kerékpárosaink. Olyan hatalmas tudásról, olyan nagyszerű összedolgozottságról és az összes többi egyesületek felett álló kiemelkedő klassziszról adtak tanúbizonyságot, hogy az egyéni és csapatversenyek eredményeiből készített pontstatistikának első helyét olyan hatalmas pontaránytal szereztek meg, amennyit az utánuk következő három egyesület összesen sem hozott össze. Bognár tagtársunk 75 startjából tizennégyszer haladt át hosszú, sokszor több száz km-es országúti verseny után elsőnek a célvonalon. De Bognár mellett a jobbnál-jobb versenyzők egész serege aratta egyre-másra a győzelmeket, így Makai, Oláh, Huszka, Schwarzstein, úgy, hogy egy esztendő alatt nem kevesebb, mint az országúti egyéni bajnokságot, országúti csapatbajnokságot, túra egyéni bajnokságot, a túra csapatbajnokságot és az összesített kerékpáros bajnokságot, tehát a Magyarországon kiírásra került összes országúti kerékpáros bajnokságokat a mi versenyzőink szereztek meg számos egyesületi verseny győzelmei mellett. Ebben az évben már Arányi Árpád állott a nála megszokott áldozatkészséggel és szeretettel a szakosztály élén, de áldozatkészségben, munkakészségben és odaadásban vele egyformán nagyot produkált a szakosztály vezetője, Lindenfeld Jenő is, akik Jelinél, Urbancsikkal, Kozdonnyal és Pohlmüllerrel, a kerékpárosok trénereivel és intézőivel együtt minden dicséretet megérdemlő munkát végeztek.

Kerékpáros-szakosztályunk munkájának ez az esztendeje betetőzése volt a sikereknek és most már csak arra kell vigyáznunk, hogy ezt a sok küzdelemmel és erővel elért pozíciókat, ha nem is maradéktalanul, — mert hiszen ez majdnem lehetetlenség —, tartani tudjuk.

Kézilabda

Egy sportért rajongó ifjú sportszeretete hozta létre kézilabda-szakosztályunkat, amely ma már egyesületünknek sok dicsőséget hozott és összetartásban, baráti szellemben, harci készségben és sportszeretettel egyik

legkiválóbb szakosztálya. Speiser Imre, azóta elhunyt klubtársunk volt egyesületünkben, de talán egész Magyarországon ennek a sportnak legnagyobb fanatikusa, magyarázója, oktatója.

A szakosztály történetének legelején órála kell megemlékeznünk, az ő munkájáról és az ő klubszeretetről, mert ő egymaga volt tulajdonképpen a kezdet nehézségeiben a szakosztály elnöke, tréner, intézője és talán szolgája is. Speiser Imre gyűjtötte össze ezt a kis társaságot, mely 1927-ben alakult meg. Speiser Imre Rónai Oszkárban vélte felfedezni azt az embert, aki súlyával és népszerűségével hathatós segítséget nyújthat munkájában. Munkájuknak már az első évben megvolt mindent meggyőző eredménye: megnyerték a magyar bajnokságot. A bajnokságot nyert csapat a következőkből alakult: Cséfalai Sándor, Németh János, László Miklós, a Deutsch-fivérek, Földes Károly és Zoltán, Schwarz Zoltán, Reichmann Rezső, Löwy László, Wilhelm László és Csernovszky János.

1928-ban a kézilabda szövetség nem is írt ki bajnokságot, csupán egy forduló körmérkőzést rendeztek, ahol csapatunk gyengébb helyezést ért el.

1929-ben már több egyesület üzi a kézilabdázás szép sportját, nagyobb és nagyobb lesz a konkurencia. De a mieink most már a lassú és természetes evolúció kerékvágásába jutnak és haladnak előre a maguk útján. A csapat főerőssége a vízipólós Németh János, aki mellett az ugyancsak vízipólós László Miklós, Ugrai, Klézl, Ritter, Földes és Deutsch küzdenek meccsről-meccsre a győzelemért.

Mindig több és több ember jelentkezik, Speiser nem nyugszik s még ebben az évben pályára küldi második csapatunkat is, olyan játékerővel, hogy 32 mérkőzésből 26-ot megnyertek, 4-et döntetlenül játszottak és csupán kétszer szenvedtek vereséget.

Ebben az évben játszották le kézilabdázóink legelső nemzetközi mérkőzésüket. Ellenfelük a bécsi Ferrowatt csapata volt, amelytől még 19:3 arányban vereséget szenvedtek. 1930-ban harmadik helyen vagyunk. A csapat olyan kézilabda-klasszisokat termel ki magából, mint Stross, Ritter, Létay, Dobos, Deutsch fivérek, akik a magyar játékos gárdának legjavához tartoznak. Ebben az évben már túrát hoz össze Speiser Imre és az új elnök, Fényes Elek. Bécsbe rándul fel a csapat, ám az osztrákok még mindig sokkal jobbak, a Floridsdorftól 14:3, a Ferrowatt-tól 9:2 arányban kapunk ki.

De a fejlődés nem áll meg. Fokról-fokra haladva 1931-ben ismét bajnokságot nyertünk. A csapat már a második esztendeje változatlan felállásban küzd. A csapat szelleme oly kiváló, hogy játszva veszi a nehéz akadályokat, a legnehezebb küzdelmekben is győzelmeket szerezve.

Az 1932-es évben a kézilabda sport népszerűsödése már arra készíti a kézilabdázók most már önálló szövetséget,

hogy két csoportos bajnokságot írjon ki. Csapatunk meg is nyerte csoportja bajnokságát s kiálltunk a másik csoport győztesével, az Elektromos Művek csapatával a kétfordulós döntőmérkőzés megvívására. Az 1932-es év országos bajnokságáért hallatlanul nehéz két mérkőzést vívott csapatunk, amely közül az egyiket megnyertük, a másikat elvesztettük. Sajnos, gólaránnyal az Elektromos Művek csapata mögé szorultunk s így az országos bajnokság második helyével kellett megelégednünk.

Nemsokára azután meghalt az örökmozgó Speiser Imre. A távozottat pótolni kellett és alig valamivel később már ott áll Schwarz Zoltán és Weiss Miksa, hogy Fényes Eleknek segítsenek munkájában. De az ilyen megrázkódtatás nem marad nyom nélkül. A vezető pótlása nagyon nehéz, még ha az energia, az ambíció és a sport szeretete majdhogyan lehetetlen dolgokra is képes. Schwarz Zoltán Fényes Elekkel, Weiss Miksával és az idősebb Stross Sándorral a játéknívó javítására törekszik, ami sikerül is nekik. Ebben az évben úgy első, mint második csapatunk a bajnokság második helyén végzett.

Az 1933/34-es évben további nagy lépéssel megyünk előre a haladás útján, amit a Ferrowatt elleni még 10:5 (1:5) vereség, a Hakoah ellen elért 6:6-os döntetlen és a Donau ellen elért 7:2-es győzelem eredményssorozata is mutat. A bajnokságban a második helyen végeztünk, aminthogy az 1934/35-ös esztendő őszi fordulójának végén is a második helyen kötöttünk ki. A csapat tudása, tagjainak új tagokkal való kiegészülése és már az a tény is, hogy a magyar reprezentatív kézilabdacsapatba egyedül a mi egyesületünk hat játékosát ad: Cziczwarek, Csillag, Dobos, Kubik, Stross és Benda személyében, biztos reményt nyújt arra, hogy abban a baráti szellemben, amelyet a szakosztály vezetői megteremtettek, a legszebb sikereket fogják elérni.

Ökölvívás

Az ökölvívás üzéséhez is nagy kedvvel és szeretettel fogtak hozzá egyesületünkben. Nánay László, az ökölvívásnak ez a szerelmese, Jóformán a semmiből 1926-ban már egészen életképesnek mutakozó kis társaságot gyűjtött össze. Ugyanebben az évben ő maga már elindult a magyar bajnokságok nehéz súlycsoportjában és megszerezte egyesületünknek az első ökölvívó helyezést, a magyar bajnokság harmadik helyét.

Ugyanebben az évben egy másik egészen tehetségesnek induló fiatalember, Szőke lenő tagtársunk a budapesti bajnokságok weltersúlyában első lett. Így indult el útjára egyesületünk ökölvívó szakosztálya.

1927-ben Nánay már a válogatottság kitüntetését is elnyerte és a bajorok ellen 9:7 arányban győztes magyar csapatban a nehézsúlyban reprezentálta a magyar színeket. De Nánaynak az ifjúság nevelésére is volt ideje. Minden

szabad idejét erre szentelte, s ezen a helyes úton elindulva, az 1928. év újabb szép sikereket hozott.

Szatmári Sándor a magyar ifjúsági bajnokságokban nyolc ellenfelének fölényes legyőzése után, a weltersúly bajnoka lett. Szamosi ugyanezen versenyben a könnyűsúlyban harmadik lett.

A számos egyesületi versenyben elért helyezések után a Budapest bajnokságok helyezettjei között is találkozunk UTE-istával Pandur személyében, aki a weltersúly harmadik helyét foglalta el.

Az 1929. év első fele még ugyanilyen szép eredmény-sorozatot mutat fel.

Nánay az országos bajnokság nehézsúlyában harmadik lett, a vidéki csapatbajnokságokban a fiúk ugyancsak harmadik helyet vívtak ki maguknak, Stoller, Szandtner és Lédy tagtársaink pedig a Budapest környéki bajnokságokban győzedelmeskedtek. Az év második felében azonban mintha elpártolt volna a szerencse ettől a kis társaságtól, helyiség-mizériák mellett kisebb-nagyobb sérülések gátolták meg a további sikerek elérését.

1930-ban további, főleg gazdasági vonatkozású bajok léptek fel, s így a szakosztály vezetősége nem tudta biztosítani azt a megfelelő előkészületet és gondoskodást tagjai részére, amely a sikerek eléréséhez mulhatatlanul szükséges. Ezt látva az egyesület választmánya, úgy határozott, hogy a szakosztály működését ideiglenesen szüneteltetni fogja. Nem akartunk további vegetálást, — nem akartuk elzárni a versenyzők elől a fejlődés lehetőségét, amelyre másutt esetleges kilátás volt.

Ping-pong

A kis fehér celluloid-labda sportját, melynek üzését annyi szép sikerrel kezdtük meg, bizony az évek folyamán gyakran csak a legnagyobb nehézségekkel és így bizony változó eredményekkel tudtuk folytatni.

Már régi időkben is sokszor vett ez a szakosztály olyan lendületet, hogy már-már úgy látszott, hogy az élcsoporthoz tagjaivá küzdheti fel magát, igazában azonban arra a nivóra, melyet más szakosztályaink fokról-fokra fejlődve már előbb elértek, csak a legutolsó időben tudott felvergődni.

Az első szép eredményeket ez a szakosztályunk 1926-ban érte el, amikor Budapest bajnokságaiban, az ifjúsági férfi egyes versenyben, Klein István tagtársunk, aki később Kelen néven világbajnok lett, a második helyet foglalta el. Ugyanő Szegedivel párban az ifjúsági páros versenyben második lett.

A következő 1927-es évben a magyar bajnokságokban indult el Klein (Kelen) István, ott is helyezést érve el. Budapest bajnokságában Klein—Szegedi kettősünk az ifjúsági férfi versenyben a második helyet foglalta el. 1928-ban nyertünk először bajnokságot ebben a sportágban. A

Kuti, Steiner I., Steiner II., Schréger II., Toldi összeállítású csapat, az ugyancsak aktív versenyző Papp Szilágyi Egon szakosztályi elnök vezérletével megnyerte a II. osztályú csapatbajnokságot és ezzel kiküzdötte az I. osztályúságot. Ugyanebben az évben Kelen István harmadik lett az ifjúsági férfi egyes magyar bajnokságban. A férfi párosban pedig az első helyre érkezett be Réthy KISOK-versenyzővel párban.

A következő esztendőök kisebb visszaesést mutatnak, megfelelő tréninghelyiség hiánya miatt nevesebb versenyzőink budapesti egyletekbe léptek. Azután csak az újpesti gárdára támaszkodva ismét megszerveztük ezt a szakosztályunkat és az 1930-tól kezdődő időszak ennek a lassú felépítési periódusnak első részét alkotta. Ebben az időben tehát meg kellett elégednünk szerényebb eredményekkel is, Klein, Üрге, Huszár, Löwy tagtársaink kisebb, főleg vidéki versenyeken indultak és néhány győzelmet és több helyezést vívtak ki. 1932-ben a vidéki bajnokságban Klein—Üрге párosunk harmadik helyre futott be.

A gárda kicsi, nagy csendben dolgozik, egyszerre mégis csak azt látjuk, hogy az eredménytelen esztendőök után Hecht Tibor, Spindler Mihály, Kasztriner Zoltán és Salgó László vezetésével már olyan tudásra tesznek szert, hogy 1934-ben a magyar vidéki bajnokságoknak összes ifjúsági számaiban nemcsak nagy győzelmeket aratnak, de van olyan szám is, ahol még a helyezéseket is UTE-isták érik el. Szinte a földből nőttek ki ezek a kis ping-pong-tehetségek akik közül az ifjúságiaknál Soós, Schmiedl, Friedländer és Wagner, a hölgyek közül pedig Visegrády Magda a legtehetségesebbek. Ezt a gárdát egészítette ki az újonnan belépett Boros István és Lovászy János, akikkel szakosztályunk egy csapásra a legjobbakkal egyenlő lett. Boros és Lovászy, ahány verseny van, ott mindenütt az élén, vagy az élcsoporthoz végeznek, sőt párban megnyerték Budapest férfi páros bajnokságát is. Boros ugyanezen bajnokság férfi egyes számában második lett. Az első osztályú csapatbajnokság II. helyét érte el ekkor már Boros, Lovászy, Király, Henkel, Lovas és Bölcsföldyből álló csapatunk és a fiatal nagy tehetségű Soós megnyerte Budapest ifjúsági egyes bajnokságát is. Egy esztendő alatt ennyi eredmény, sok eredménytelen esztendő után, igazán nagy teljesítmény, amely ennek a reményteljes szakosztálynak igazán dicséretére válik.

Síelés

Legfiatalabb szakosztályunk, huszáros tempóban, azonnal a legnagyobb aktivitással, a legnagyobb szorgalommal látva munkához, a legszebb eredményeket érte el. Maga a síelés Magyarországon abban az utolsó 3-4 esztendőben, amely tulajdonképpen az UTE sísakosztályának életét is jelenti, hatalmas iramban terjedt el és nép-

szerűsödött. Egészen érthető is ez, hiszen ez a sport valóban páratlanul szép és egészséges.

Síelőink előbb csak mint a turistaszakosztály egyik alosztálya működtek. Eredményeket ebben az időben csak szórványosan értek el.

1932-ben, önállósodásuk után alig valamivel azonban már elindulnak az egyesületünk által rendezett ugró csapatversenyen és egyesületünknek e számra kiírt vándordíját első kiírásban sikerül is Újpesten tartaniok, olyan ellenfeleket győzve le, akik már hosszú évek óta úzték ezt a sportot. Ebben az időben Kozma László tagtársunk a legjobb versenyzőnk, aki mellett az ifjúsági Halfarth éri el a legjobb eredményeket. A szakosztályvezető, a maga is versenyző, lelkes Fodor Endre fáradhatatlanul küzd a szakosztály naggyá tételéért és mellette olyan nagyszerű emberek állnak, mint Halász Béla társelnök és Aschner Pál, aki, mint a szakosztály pénztárosa, a szakosztály pénzszerző különítményét is képezi.

1933-ban tovább nő és gyarapszik a szakosztály tagokban és eredményekben. Már az első év versenyen a legjobb eredményeket érik el. Különösképpen Ványa Pálnak, a magyar bajnoknak egyesületünkbe lépése és a tavalyi gárda nem lankadó szorgalma eredményezik a nagyszerű fejlődést, melynek nyomán remélhető, hogy az újonnan bekapcsolódó Neményi József vezetésével ez a szakosztályunk is a legelsőkhöz fog emelkedni. Síelőink 1933. évi legjobb eredményét Ványa, Kozma, Halfarth, Fodor és Kázmér érfék el. Ványa Pál 1933-ban megnyerte a Budapesti SE összetett versenyét hatalmas fölényrel, aminthogy a Sí Szövetség versenyén is első lett. Második lett a mátrai nemzetközi bajnokságokon, megelőzve a világbajnok Ruud-öt, az egyéb különböző győzelmek és helyezések mellett. De semmivel sem maradtak Ványa mögött Kozma, Halfarth és Kázmér eredményei sem.

Már ezek az eredmények is dicséretére válnak egy kétéves múlta visszatekintő szakosztálynak. Az 1934/35. évben azután az eddigi vezetők mellé Körmöczy Székely Sándor és Jászberényi Ferenc is társulnak, úgyhogy még nagyobb erővel foghattak össze a vezetők a szakosztályért. Meg is volt a munka eredménye, mert Ványa Pál és Kozma Lászlón kívül, akik még a nemzeti válogatottság dicsőségét és ezzel együtt a kiküldetéseket is élvezték, Pauer Nándor, aki KISOK-bajnokságot is nyert, Kázmér Miklós, Rácz István, Vajda Péter, Wachsmann Pál, Fodor Endre és Gáldi Éva személyében olyan versenyzőkkel rendelkezünk, akik egy esztendőben 9 első, 12 második, 9 harmadik helyet értek el, holott síelésben igazán kevés versenyt lehet a magyarországi hóviszonyok mellett rendezni. Ilyen rövid idő alatt ennyi szép eredményt elérni valóban nagy teljesítmény és a további legjobb jövőt sejteti.

1935 elején a világ legjobb három norvég síugrója, Birger Ruud olimpiai bajnok, Randmod Soerensen és

Reidar Andersen voltak síszaosztályunk vendégei és február 10-én, egy csodás hóviszonyokkal megáldott napon mutatták be a magyar síugrókkal együtt nagyszerű tudásukat. Tízezernyi tömeg ujjongott és lelkesedett az első budapesti igazi nagy síugróversenyen. Úgy a rendezés, mint a verseny magas nívója minden eddigit felülmúlt és csak az aránylag kisméretű pesti sánc volt az oka, hogy nem született új rekord.

A verseny a síelés igaz propagandája volt, úgyhogy a legfőbb magyar sporthatóság képviselője, a látottakon felbuzdulva, komoly ígéretet tett, hogy Budapest síelői egy új, hatalmas ugrósáncot fognak kapni.

Az UTE síelőinek munkája tehát, melyet a verseny megrendezésével végeztek, az egyetemes magyar sísport szempontjából is nagyszerű volt!

Súlyemelés

A súlyemelősport tulajdonképpen a birkózósport függvénye, és így annak alakulása és fejlődése nagyrészt a birkózósporthoz kapcsolódik. Amint tehát a birkózás is már a háború előtti időkben jelentős sportágként szerepelt az UTE-ban, a súlyemelésben is úttörő volt egyesületünk. A mi egyesületünkben került ki a régi idők két nagyszerű súlyemelő bajnoka: Soós Gyula és Artenstein Gyula is.

A háború után a sportélet újra való felvételével megalakult súlyemelő-szakosztályunk is és Poszénusz János nagy energiával fog munkához, hogy Balázs Jakab és Grosz László tagtársaink vezetésével újra megindítsa ennek a nagy erőt és ügyességet igénylő sportnak űzését. Poszénusz nagy szeretettel oktatta az első súlyemelőket, akiknek soraiból Helvig Károly, Garamszeghy Dezső, Tárnoki és Karsák tagtársaink tüntették ki magukat. Ez a szakosztályunk úgyszólván egész Magyarországon magára maradt, és annak ellenére, hogy 1929-ben szép versenyt is rendeztünk, alig támadt visszhang kezdeményező lépésünk során. Csak az MTK-ban és Debrecenben hódoltak még ennek a szép sportnak. Ezeknek a versenyzőknek a klasszisa azonban nem is volt összehasonlítható a mieinkkel, akik már a külföldi első klasszist is megközelítették tudásban. Minthogy pedig minden sportban egyedül a rivalizálás az, amelynek nyomán fejlődés kezdődhet, komoly sikerekről ebben az évben nem lehet beszámolni.

1930-ban sikerült megrendezni Budapest súlyemelő bajnokságait, melyek során Molnár József a pehelysúlyban, Garamszeghy Dezső pedig a könnyűsúlyban szerezte meg a bajnoki címet, Ádám Lajos második lett a légsúlyban, Szatolya Zoltán pedig a kisközépsúlyban, sőt Garamszeghy Sándor Debrecen bajnokságát is megnyerte. Az év folyamán rendezett versenyek legtöbb első díját és helyezését egyesületünk versenyzői vitték el. A további években már mutatkozott a kitartó úttörő munka eredménye is. Derék

súlyemelőinknek sikerült legyőzni a társegyesületek közonyét és ebben az évben már a többi egyesületek is számos versenyt rendeztek és szép számú versenyzővel vettek részt a mi versenyeinken. Súlyemelő-szakosztályunk megmutatta, hogy miképpen lehet népszerűsíteni egy sportágat a többiek között, és miképpen lehet rávezetni az egyesületeket arra, hogy egy igen értékes sportág fejlesztésén tevékenykedjenek. Régi, legjobb súlyemelőink közül igen szépen dolgozott Molnár tagtársunk, aki Újpest bajnoka lett és aki nemzetközi viszonylatban is nagyszerűen megállta a helyét, továbbá Helvig Károly, aki klubközi versenyeken nyert díjakat. 1932-ben Molnár József nyert bajnokságot ebben az „újpesti” sportágban. Ugyancsak ő 265 kg összteljesítménnyel másodszor is megjavította az országos rekordot. Egyéb, egyesületek által rendezett versenyeken Ádám, Garamszeghy, Szigeti, Gál és Kvirák tagtársaink nyertek első díjakat. A szakosztály kitartó munkája és szép sikerei, ennek a sportágnak örök propagálója Poszénusz tréner mellett Rónai Oszkárnak, Grosz Lászlónak, Balázs Jakabnak köszönhető, akik változatlan szeretettel és odaadással dolgoznak már hosszú esztendőik óta. Így jutottunk el az 1934. esztendőhöz, amely éppen úgy, mint az előző esztendő, a sport szorgalmas üzésével, de a kevés versenyrendezés miatt ki nem mutatható eredményekkel múlt el. Molnár és Schweitzer tagtársaink bajnoki helyezései voltak az év kimagasló eredményei. Melléjük és a régi versenyzők mellé most új, fiatal és tehetséges gárda csatlakozott, mely talán még szebb eredmények elérését is lehetővé teszi. A vezetők, Grosz László és Balázs Jakab, biztos, hogy mindent megtesznek a siker érdekében.

Tenisz

A „fehér sportot” már igen régen nagy szeretettel üzték az UTE katonái. A komoly, versenyszerű teniszezés az UTE újjászülésével egy időben indult csak meg. Az 1926. évi, az Aschner—Leiner pár Budapest-bajnoki 3. helye után élénk, zsongó életet találunk már 1927-ben teniszpályáinkon, és hatalmas, lelkes gárda készül itt már nagy versenyekre. Weisz László, Kelemen Béla, Schlesinger Egon, Feissinger Antal, Reichard László, Róth István, Gyémánt István, Steiner Sándor, Bálint Dusa dolgoznak nagy igyekezettel, nem beszélve a két legnagyobb tudású UTE-istáról, Aschner Pálról és Leiner Pálról, akik ebben az esztendőben a férfipárosban már megszerzik Budapest bajnokságát, egyesületünket egyszerre az ország legkiválóbb teniszegyesületei közé emelve. Tudásuk és összeszokottságuk, rátermettségük és komolyságuk már ilyen fiatal korban a válogatottságra tette őket érdemessé. Aschner Pál tagja volt annak a magyar válogatott csapatnak, mely az osztrákok ellen, nagy küzdelem után 8:7

arányban győzelemre vitte a magyar színeket. Aschner Pál Mayerrel szemben ugyan az egyesben alulmaradt, Kelemen Auréllal párban azonban legyőzte a Mayer—Kinzel kettőst. Leiner Pál pedig Varsóban képviselte Magyarország színeit, ugyancsak sikeresen. Ekkor már a kerületi bajnokságok eredményei előrevetették a későbbi nagy UTE-tenisz-szakosztály körvonalait és valóban, 1928-ban már vándordíjat nyertünk, a vidéki tenisz fellendítésére kiírt Rothermere vándordíjat. Ebben az esztendőben Budapest bajnokságában két harmadik helyet vívtunk ki: Aschner Pál a férfi egyesben és az Aschner—Leiner pár a férfi párosban.

Az 1929. év már a komoly sikerek jegyében folyt le. A magyar bajnoksággal majdnem egyenlő értékű bajnokságot nyert Aschner Pál Budapest férfipáros bajnokságában Kehrling oldalán, aminthogy együtt vettek részt az ez évi riviériai nemzetközi versenyeken, ahol minden ellenfelük legyőzése után csak a világbajnok Cochet—Brugnon pár tudása előtt kellett meghajolniuk. De Aschner Pál reprezentálta Magyarországot Anglia, Ausztria, Csehország, Románia és az északi országok válogatott csapatai ellen is, mindig kitűnően. Leiner Pál résztvett Wimbledonban a világbajnokságokon és Bukarestben válogatott volt a románok ellen. Baumgarten Magda is egyre-másra nyeri már a bajnokságokat, egy év alatt Jugoszlávia országos, Nagyvárad, Kassa és Tatra női egyes bajnokságait hódva haza. Ugyancsak ő második lett Ausztria női páros és Csehország vegyes páros bajnokságában is. Az Aschner-család egy új teniszreménységével is találkozunk már,

A fedett tenispálya a Tungsramban

Aschner Kálmánnal, aki mindjárt a családi tradíciókhoz híven, nagy eredménnyel, Magyarország junior-tenisz-bajnokságának elnyerésével indul. Megnyerte szakosztályunk ez évben ismét a Rothermere-vándordíjat és a Kertész-vándordíjban a II. helyet okkupáltuk. Nyertünk vidéki bajnokságokat is és itt főleg Aschner Kálmán vezérekedett.

1930-ban is folytatódott a gyönyörű eredmények. Aschner—Leiner párosunk ismét megnyerte Budapest bajnokságát, Aschner Pál Baumgarten Magdával együtt a nemzeti vegyes páros bajnokságot is megnyerte, sőt

ugyanebben az évben Kehrling Béla mögött a nemzeti bajnoki férfi egyes második helyét is megszerezte. Így méltán tagja volt ismét a magyar D. C.-csapatnak. Az Aschner—Leiner pár sikerrel vett részt a brüsszeli nemzetközi bajnokságokon, utána Varsóban képviselték a nemzet színeit. Baumgarten Magda is nagy formára futott fel, úgyhogy az év majd minden itthoni női versenyén győzött s külföldön is nagy sikerrel képviselte Magyarországot és az UTE-t.

De ez év legfontosabb eseménye mégsem a pályán folyt le, hanem Újpesten, az egyetlen és első magyar fedett pálya létesítésével. Egyesületünk vezére látva azt a hatalmas hiányt, mely a teniszsport fejlődését gátolta, a nagy áldozatoktól sem riadva vissza, megajándékozta a magyar teniszsportot, s legközvetlenebbül a mi teniszezőinket egy gyönyörű téli hajlékkal, ahol nemcsak az edzésre, de a versenyzésre is alkalom adódik. Ez a fedett pálya fogja remélhetőleg kitermelni úgy a magyar teniszsportnak, mint egyesületünknek a jövő teniszreménységeit.

Teniszszakosztályunk 1931-ben sem maradt el múlt évi teljesítményétől. Bajnokságot ugyan csak Baumgarten Magda tagtársunk hozott haza, amikor a magyar nemzeti bajnokságot úgy az egyesben, mint a párosban s Budapest bajnokságát az egyesben fölényesen elhódította, bebizonyítva, hogy ő a legjobb magyar hölgyteniszező. De igen szép sikert ért el férfitársunk is, amikor a magyar, első ízben kiírt komoly férfi csapatbajnokság II. helyét foglalta el s csupán a MAC tudta őket megelőzni. Egy másik fiatal hölgyjátékosunk is feltűnik már: Havasi Zsuzsi, aki a junior hölgy teniszbajnokságot nyerte el. De ekkor jelentkezett egyesületünkben a legjobb magyar fiatal teniszjátékos, Gabrovitz Emil is, aki szakosztályunk újabb megerősödését jelentette. Teniszszakosztályunk fényesen kiállotta a nagy próbát, amikor a mi pályáinkon rendezték meg ebben az évben Budapest teniszbajnokságait. Gyönyörű keretek között bonyolítottuk le ezeket a versenyeket, amilyenekhez hasonlóval az országban talán egyetlen egyesület sem szolgálhat.

Így jutottunk el az 1932. évhez, melyben Gabrovitz tagtársunk a Kehrling melletti legjobb magyar játékosná nőtte ki magát és így állandó meghívottja volt a külföldi nagy versenyeknek. Mellette Baumgarten Magda és Leiner Pál szerepeltek többször válogatott együttesekben és mindig kiválóan állották meg helyüket. Rajtuk kívül főleg Aschner Pál, Kiss Kálmán, Aschner Kálmán, Weisz László, Vészi László és Szöllös Endre tagtársaink szereztek győzelmeket, helyezéseket egyesületünknek. Ebben az évben az összes magyar teniszezők között Gabrovitz Emil nyerte a legtöbb versenyt és nyújtotta a legszebb teljesítményt. Nemzetközi szerepléseiről, éppen úgy, mint bajnoknőnk, Baumgarten Magda ilyen szerepléséről már megemlékeztünk. Utóbbi tagtársnőnk, bár a magyar bajnokságot ez évben nem tudta

megvédeni, megnyerte Magyarország fedettpálya- bajnokságát és a Balaton-bajnokságot. A legszebb fejlődést ezen szakosztályunkban Kiss Kálmán tagtársunk érte el, aki előző évi másodosztályú szereplése után ez évben az első osztályú ranglista hetedik helyére ugrott. Végignyerte az összes kizárásos versenyeket s első osztályú versenyeken is szép sikerrel szerepelt. Hölgyteniszezőink közül Baumgarten Magda mellett Havasi Zsuzsi, Ortnerné, Szemrád Dudus voltak azok, akik eredményt értek el.

1933-ban hoztuk végre Újpestre a teniszhegemóniát. 20 éves egyeduralom után vettük el azt férfias küzdelemben a MAC-tól. Gabrovitz Emil megnyerte a nemzeti bajnokság férfi-egyes, valamint férfi-páros számát, ugyancsak elhódította Budapest férfi-egyes és férfi-páros bajnokságát és végig győztes tagja volt annak a csapatunknak, mely a magyar teniszcsapat-bajnokságot nyerte el. Kis Kálmán, Aschner Kálmán, Aschner Pál, Vészi

László, Berger György voltak a győzelem kivívásának további részesei. Baumgarten Magda 1933-ban betegsége miatt csupán Budapest női-egyes bajnokságát tudta megvédeni, de az egyesületünkbe lépett új teniszező hölgyvel, Tsuknéval, Tihanyinéval és Szemráddal együtt megnyerte Magyarország másodosztályú női csapatbajnokságát. Ez az esztendő különben is igen sikeres volt, és 25 I., 18 II. és 24 III. hely mutatja teniszezőink nagyszerű szereplését.

1934-ben is tartjuk természetesen a hegemóniát, sőt még nagyobb a fölényünk. Gabrovitz, Aschner Kálmán, Kiss Kálmán, Aschner Pál, Elissen Rudolfból álló csapatunk ismét megnyerte a csapatbajnokságot, a szövetségi díjban pedig csapatunk: Weisz László, Fehér László, Szöllös Endre, Bonta György, Fodor Endre, Vészi László, Ritscher István, II. helyet érnek el. Hölgyteniszezőink I. osztályúságuk első évében szintén megnyerték a bajnokságot Baumgarten, Tihanyiné, Ritscherné, Musitzné összeállításban, de hogy teljes legyen a sor, Lorántné, Ortnerné, Szemrád, Korein Lici a női szövetségi díjat is hazahozták. Gabrovitz ebben az évben már fölényes tudással nyerte meg Magyarország nemzeti és Budapest férfi-egyes bajnokságait és 5 külföldi sikeres szereplésén kívül 4 egyéb I., 2 II. és 3 III. helyet nyert és emellett immár másodízben hazahozta a Kormányzó Úr Öfömméltósága által „Gödöllő bajnokságára” alapított gyönyörű aranyserleg vándordíjat. Mindent összevetve, teniszszakosztályunk 3 csapatbajnokságot, 2 egyéni bajnokságot, 13 I., 6 II. és 29 III. helyet nyert ebben az évben, mely valóban egyetlen szezon alatt hallatlanul nagy teljesítmény. Teniszszakosztályunk nagyszerű tíz esztendejét ugyanazon áldozatkész, odaadó férfiak vezették végig. Elnökünk, Aschner Lipót, a teniszsport legfőbb propagálója és üzője, aki valóban mindent megtett ezért a szakosztályért. Mellette Leiner Ferenc, Leiner Pál, Aschner Pál, Fodor Endre, dr. Huszár Zoltán, Dömötör István és

Izsák János tréner dolgoztak fáradhatatlanul az eredményekért.

Torna

A klasszikus torna, mely minden sport őse és alapja, a mi egyesületünk alapítói előtt is mint a sportok sportja állt. Az UTE is a torna üzésének jegyében bontotta ki a fiatalság testi nevelésének zászlóját. Egyesületünkben azután működésünk egész ideje alatt egy percre sem hagytuk ki a torna üzését és bár voltak tornaszakosztályunk életében gyengébb periódusok is, a tornát mindig nagy szeretettel és odaadással műveltük. A háború előtt azonban, főleg a középiskolákban meghonosított rendszeres torna nyomán, ismét visszakapta azt a pozíciót, amely szépségénél, sportszerűségénél és tradíciójánál fogva megilleti.

1926—27-ben lovag Gerhauser Sándor szakosztályvezető munkájának nyomán már körülbelül 50 fiú és 30 leány dolgozik Zsigmond Géza testnevelési tanár vezetése mellett és Békéssy Győző, a kiváló tornász-olimpikon körül kialakul a jól dolgozó szakosztály, melynek legjobb versenyzői Kende Rezső, Kiss Kálmán, Ritter Frigyes, Hegedüs József és Kövess Zsigmond voltak. Nagyszerűen sikerült díszturnát tartottak, s Kende Rezső és Hegedüs József tagtársaink az olimpiai keretbe is bekerültek. 1928-ban tovább folyik a szép munka és ebben az évben a nyújtón rendezett csapatbajnokságokban az UTE csapata Hunyadi, Szemler, Kende, Barta, Hegedüs és Rácz összeállításban a respektábilis második helyet érte el, sőt csapatunk legjobb tagja, Kende Rezső, mint a nemzet reprezentánsa az amsterdami olimpián is résztvett. Az egyéni bajnokságokban ugyanabban az évben Kende Rezső tagtársunk a harmadik helyet érte el.

A következő évben is tartottuk megszerzett pozíciónkat: a csapatbajnokságban ismét a második helyen kötöttünk ki. Ez évben már Erődy, Hunyadi, Barta, Rehák, Hegedüs, Rácz és Kende csapattal értünk el helyezéseket, az egyéni bajnokságokban pedig Kende Rezső egytized ponttal szorult csak a 4. helyre. És már feltűnik ez évben a későbbi bajnok, Francia István is, aki a függeszkedő bajnokságban harmadik lett. A válogatott keretnek ebben az évben Kende, Rácz és Hegedüs voltak tagjai.

Az 1930. év sajnos tornánkban gyengeségi periódust jelent. Ennek oka kétségtelenül legjobb tornászunknak és a szakosztály egyik legrégebb és legnépszerűbb tagjának, Kende Rezsőnek elvesztése volt, akit életkörülményei egyesületünkbeli való eltávozásra kényszerítettek. A csapatbajnokságokban nem is sikerült pozíciónkat megvédelmezni, Hegedüs azonban ismét elhódította az UTE-nak a tavaly még Kende által okkupált bajnoki helyezést és Francia István ebben az évben már megnyeri a függeszkedés bajnokságát nemzetközi viszonylatban is figyelemre

méltó 7,9 mp-es idővel. Az 1931. év azután ismét fölfelé ívelést mutat pályánkon. Hegedüs József már teljesen megérett a válogatottságra és minden nemzetközi válogatott mérkőzésen résztvesz, melyeken mindig a legjobbak között szerepel és egy alkalommal kényszerű távolmaradása a magyar-olasz válogatott verseny elvesztésébe került. Mint az ország első négy tornásza közül való, a válogatott mérkőzéseken kívül résztvett a római nemzetközi tornaversenyen is és a magyar csapat egyik legeredményesebb tagja volt.

Az 1932-es év teljesen az olimpiai esztendő előkészületeivel telt el és szolgálatába állította az egész tornász-társadalmat. Versenyek alig voltak, s így szakosztályi eredményekről, az olimpiáson nagyszerűen szereplő Hegedüs József eredményén kívül, alig beszélhetünk. Hegedüs tagja volt a Los Angelesben dicsőségesen szereplő tornászválogatottnak és munkáját mindenütt a legnagyobb elismerés és legszebb eredmények kísérték. Résztvett ezenkívül a nemzeti válogatott minden nemzetközi mérkőzésén, amelyek közül legszebb sikereit Frankfurtban érte el, hatalmas nemzetközi mezőnyt hagyva maga mögött.

Az 1933-as év azután ismét megindította az előző évben kissé túlzottan csak a válogatottakra bázisozott munkát. Nagyobb erővel indul az egyesületi munka, amelynek eredménye, hogy az összesen hat magyar egyéni bajnokság közül Hegedüs József kettőt (nyújtón és lovon), Barta Ferenc a gyűrűn és Francia István a függeszkedésben, tehát összesen négy bajnokságot hoztak haza. De a csapatversenyekben még nem tudtunk eredményt felmutatni, és így a tömegnevelésre kellett fektetnünk a fősúlyt. Ezen elhatározás és munka eredménye már a legközelebbi évben mindennél meggyőzőbben mutatja a sikert. 1934-ben nyolcas csapatunk ugyanis Erődy Béla tornatanár vezetése és keze alatt megnyerte a II. oszt. csapatbajnokságot olyan nívós munkával, amely még az I. oszt. csapatok között is ritkaság. Hegedüs, Barta, Hurton, Dávid, Szabados, Reich, Szemler és Irzl voltak a csapat tagjai, akiknek munkája minden szakértő legteljesebb elismerését érdemelte ki. Diamant Jenő és lovag Gerhauser Sándor vezetik a szakosztályt a kitűnő trainer mellett és a tornászoknak olyan tömegét képezik ki, hogy már két csapatra való első klasszisú tornással is rendelkezünk.

Turistaság

A turistaság nemes és versenyzésre nem alapozott sportját néhány évvel a háború után Szücs János iniciatívájára Weisz Sándor és dr. Sommer László indították meg egyesületünkben, akik Ács Endrével, Süss Istvánnal, Géber Hermannal, Riess Sándorral és a Grossmänn-fivérekkel együtt már dicséretre méltó turistamunkát végeztek.

1928-ban turistáink mind jobban gyarapodó társasága már 86 egynapos túrát és egy 14 napos tiroli túrát rendezett. Ebben az esztendőben rendezte meg a szakosztály nagy monstre-kirándulását Magyarbuckára, amelyen körülbelül 300 UTE-ista vett részt.

1929-ben Grotto Ödön és Schwartz Béla is bekapcsolódik a turistamunkába, sőt ez esztendőben már megalakítják sí-osztályunkat is, amely azután későbbi fejlődése során önállósította magát. A turisták ez évben is igen sok túrát vezettek, de nagy súlyt helyeztek a társadalmi élet fejlesztésére is, összejöveteleket és táncestélyeket rendezve.

A következő esztendőben azután szakosztályvezetőink munkája arra irányult, hogy a szakosztály városunk minél több kiválóságát sorolj tagjai közé és ezen törekvésük dicséretes sikerrel járt. Mindig nagyobb és nagyobb társaság járta a hegyeket és egy esztendő alatt már jóval felül volt százon a lila-fehér turisták által rendezett túrák száma. Ebben az évben indult meg egyesületünkben a túravezetés is.

1931-ben turistáink megalapozták dr. Rottenberg Béla vezetésével „Pesti asztalukat” és kirándulócsoporthaikkal átlaga az eddigi 8-10-ről 18-20-ra emelkedett.

Ács Endre, Diamant Jenő, Géber Hermann, Meider Béla, Hádl László vettek részt nagy szeretettel az egyesületi munkában, ők vezették a legtöbb túrát, de a szakosztály főmozgatója Schwartz Béla, az agilis szakosztályvezető volt.

1932-ben kapcsolódik be intenzíven turista-szakosztályunk vezetésébe dr. Székely György, akinek munkája nyomán a szakosztály úgy sportbeli, mint társadalmi szempontból további, még nagyobb virágzásnak indult. A turistaszakosztály gárdája nagy szeretettel dolgozik vasárnapról vasárnapra, barangolnak a budai, pilisi és Börzsönyi hegyek között, de távolabbi túrákat is vezetnek a Gerecse, a Mátra és a Bükk hegységeibe.

1933-ban további értékes taggal gyarapszik szakosztályunk, dr. Simkó Gyula személyében, aki főleg a nagy, gyakran külföldre vezető túrák szervezésében tüntette ki magát.

1934-ben is éppen ilyen tarka és mozgalmas turistáink élete, akik nagy lelkesedéssel és szeretettel áldoznak nemes sportjuknak.

Úszás és vízipóló

Talán nincs egyesület, amelynek akármelyik szakosztálya rövid idő alatt annyi dicsőséget ért volna el, mint a mi úszószakosztályunk. És nincs még egy olyan sportegyesület, amely ezt a hegemoniát, rövid idő alatt elért nagyszerű eredményeket és a megszerzett pozíciót annyi ideig, olyan bevehetetlenül birtokolta volna. 8-10 esztendő alatt olyan úszószakosztályt, olyan vízipólós gárdát

neveltünk magunknak, mely az európai klasszisú úszásban és a világklasszisú magyar vízipólóban is a legelső helyet foglalja el. Hallatlanul nagy munka, az eredmények, és azok elérőinek megbecsülése, azoknak minden irányban való gondozása, a vezetők kitartása és pillanatig sem lankadó sportszeretete hozta össze és tartja meg egyesületünk úszószakosztályának mai nivóját.

Igaz, már jóval a háború előtt megindult a munka, amely az UTE mai nagy úszószakosztályának alapjait megvetette. 1911-ben építette meg Szücs János az első uszodát a Népsziget mellett és azóta az évek hosszú során át jó néhány uszodát építettünk meg a magunk szerény keretei között, amelyekben már megindulhatott az a lassú és, talán úttörőnek mondható úszóélet, amelynek legfőbb mozgatója Szücs János volt.

Természetesen az úszók és vízipólósok sportbeli és játékbeli tudása nem volt még a mai mértékkel mérhető komoly tudás és csak 1924/25-ben indult meg ténylegesen az az építő munka, amely a már jó néhány évvel ezelőtt elhelyezett alapon felépítette az UTE mai úszó- és vízipólószakosztályát. Vízipólócsapatunk 1924-ben megnyeri a másodosztályú bajnokságot az MTK és a BEAC előtt, a következő csapattal: Wilhelm, Braun, Kaufmann, Klein Árpád, László, Engel I., II. és III. és nagy szerénnyel jelennek meg az első osztályú mezőnyben. 1925-ben ugyanez a csapat az első osztály hetes mezőnyében a hatodik helyen végzett, egyetlen csapatot utasítva maga mögé, a MAFC-ot, de azért az első osztályban maradási biztosítva. Ebben az esztendőben rendezte Kis Zoltán és Tichy az első gyerekversenyeket, az UTE 50 méteres uszodájában. Kimmerling (a későbbi gyorskorcsolyázó-bajnok) és Haraszti (a későbbi nagyszerű evezős), Kraut, Szeszler, Händler, Hild (a későbbi mellúszó-rekorder) az elsők, akik ezekben a küzdelmes versenyekben mutatják meg tehetségüket és bátran mondhatjuk, hogy ezek voltak a feltörő UTE első tehetséges versenyzői.

De már ebben az évben megjelenik az uszodában egy piros arcú, éles hangú szimpatikus gyerek, aki kora reggel megy be a vízbe, délben éppen hogy kerékpárra ül, hogy ebédelni mehessen haza, aztán megint visszajön és késő estig van a vízben anélkül, hogy csak egy pillanatra is kiülne az uszoda partjára. És a vízben szünet nélkül játszik, mozog, úszik, pólózik, a nagyok mozdulatait lesi, labdát

szed, ha a nagyok egykapuznak és még ugyanebben az évben ugyanerről a gyerekről riportok jelennek meg a főváros sport- és napilapjaiban, hogy megjött a magyar úszósport új reménysége, a csonkalábú Halassy Olivér, aki élete első komoly nagy versenyén, a folyambajnokságban olyan küzdelemre készítette és annyira megszorította a verhetetlen és extraklasszisnak hitt Páhok Istvánt.

És a következő 1926-os évben, amikor már Kis Zoltánt, a vezetőt, a Magyar Úszó Szövetség tisztikarában látjuk, mind gyakrabban találkozunk úszóversenyek helyezettei között az UTE-isták neveivel. A legkiválóbb versenyző, Halassy Olivér 1926-ban már maga mögé utasítja Páhokot és a folyambajnokság megnyerése mellett az 1500 méteres magyar gyorsúszó-bajnokság birtokosa is lesz. A folyambajnokságban csapatot is indítottunk, amely így első startjára a csapatverseny harmadik helyét érte el. Ebben az évben vannak Magyarországon az úszó Európa-bajnokságok, melynek nyomán az úszás hallatlanul népszerű lesz. Bárány és Arne Borg nagyszerű eredményei és a nagyszerű úszócsaták egész sereg embert hódítottak meg az úzásnak. Az Európa-bajnokságok nagyszerű atmoszférájában ússza ki az alig egy éves versenyműltra visszatekintő Halassy Olivér minden idők legnagyobb úszója Arne Borg és a német Berges mögött az 1500 méteres gyorsúszás magyar rekordját, s a nagy konkurenciában 4-ik lesz.

A következő idők állandó javulás jeleit mutatják. Halassy Olivér 1927-ben megvédi 1500 méteres magyar bajnokságát, majd az 1927-es Európa-bajnokságok 1500 méteres futamában, minden idők legnagyobb és legizgalmasabb versenyén, amelyben nem kevesebb, mint egy világrekord és öt országos rekord lett a múlté, megjavítja a magyar rekordot, de még így is csak 5-ik lesz. A folyambajnokságban második lesz, de a két km-es Balaton-bajnokságban nagy fölényrel első.

Itt külön kell beszélnünk arról a nagy népszerűségről, amely ezt a fiút körülvette. Szerényen, tréningjeiben egy pillanatra nem lankadva, mindig a legpontosabban dolgozva érte el vitéz Halassy Olivér eredményeit és népszerűségét.

Ebben az esztendőben már uraljuk a hosszú távú versenyeket. Halassy Olivér mellett új, kitűnő tagtársunk Németh János és az azóta külföldre szakadt Máté László annak az UTE-csapatnak tagjai, akiknek legnagyobb tette az első UTE csapatbajnokság, a 3-as Balaton-bajnokság megnyerése volt. De amellett, hogy minden hosszú távú versenyen résztvesznek és mindegyik versenynek győztesei, vagy helyezettei lesznek, Némethnek és Halassynak maradt még ideje arra, hogy vízipólózzanak. Máté László pedig az ifjúságot veszi kezébe és oktatja őket nagy odaadással és olyan eredménnyel, amelyekkel további elismerést érdemel. Ebben az évben már Kárpáti Nándor a tréner, aki nagy eredményekre hozza fel versenyzőinket és aki mellett

Máthén és Tichyn kívül nem kisebb ember, mint tiszteletbeli elnökünk, Szücs János foglalkozik a kicsikkel, a jövő bajnokságok és rekordok elérésére készülve. Gombos Magda ekkor a legfőbb hölgyúszónk, sőt a mellúszóbajnokságnak már helyezette is, de Vámos Márta és Veréb Ilonka is szép reményekre jogosít. Hild ebben az időben már mutogatja oroszlánkörmeit és a vízipólósok is úgy játszanak, hogy a szakértő már kiolvashatja belőlük a jövő nagy vízipólómestereit. Körössy Jenő a csapat kapitánya, Németh, Halassy, László, Szigeti a fő góllövő-mes-terek és Wilhelm a kapus, akit egy-egy tréningen tönkre bombáznak. A pólózók ebben az évben az ötödik helyen végeznek, az úzás munka-statisztikájában pedig az NSC és MTK mögött már a harmadik helyen vagyunk.

A következő év is a kezdethez hasonló, nagy tempójú javulást mutatja. Tulajdonképpen ugyanazok az emberek aratták a sikereket, mint az elmúlt esztendőben, a gárda alig szaporodik. De a nagy klasszisú emberek oly fiatalok még, hogy nem lehet gondunk még jövő, hosszú esztendőkre sem. Halassy megnyeri ebben az esztendőben első 800 méteres magyar bajnokságát és az 1500 méteres bajnokságban, ami ilyen távon a világon egyedülálló, a rutinos Fehér II-vel, a „Jászapáti Összetartás” versenyzőjével kolosszális küzdelem után, holtversenyben végez. A bajnokság eldöntésére rendelt újraúszást azután Halassy, bebizonyítva, hogy szívével és energiájával talán egyedülálló magyar versenyző, mint magyar bajnok, országos rekorddal nyeri. De az 1000 méteres gyorsúszás rekordja sem áll soká. Halassy dönti meg 14.23,2 mp-es idejével, sőt a folyambajnokságban is Halassy győz. Új névvel találkozunk a második helyen is, Bozsi Mihály nevével, a későbbi népszerű válogatott pólóssal és minden versenyben és mérkőzésen legmegbízhatóbb és legszerényebb UTE-istával.

Már csapatunk is megnyeri a folyambajnokság első helyét, sőt már a nők is jelentkeznek, még pedig rögtön elég energikusan, mert ők is elsőek lesznek. A folyambajnoki csapat tagjai a következők voltak: férfiak: Halassy, Bozsi, Haraszti, Németh és Kormuth; hölgyek: Gombos, Hoffmann, Kaufmann. A kötött úszónemekben is elől a lilafehér dressz és Hild László megnyeri első, azóta már sokkal gyarapodott 200 méteres mellúszó-bajnokságát, sőt ez az ekkor még egészen fiatal gyerek a 100 méteres mellúszás bajnokságában is második lesz. A Budapest kerületi bajnokságban is szépen szerepeltek úszóink. Halassy megnyerte az 500 és 1000 méteres úszást, Hild második lett a 200 méteres mellúszásban, Kovács harmadik a műugrásban és Gombos Magda második a 100 méteres hölgy-mellúszásban. De a vízipólósok sem pihennek. Hatalmasan népszerűvé válik ez a sport Újpesten, a vízipólósokat úgy ismerik, mint a legnépszerűbb futballistákat, tömegek nézik végig még tréningjeiket is, amelyeken Halassy Olivéren kívül Németh János, a

boszorkányosan biztos és erős góllövő vezérkedik. És már ebben az esztendőben a fiúk nyolc pontot szerezve, a kilenc pontos és a tízpontos III. ker. TVE mögött harmadik helyen voltak. Ebben az évben nyertük meg először és azóta minden esztendőben az úszó munka-statisztika első helyét és először nyeri meg vízipólócsapatunk a Rudas-uszoda hallatlanul izgalmas atmoszférájában az ötös csapatok részére kiírt téli vízipóló kupát. Nagy eseménye még ennek az esztendőnek vitéz Halassy Olivér Amsterdamban elért olimpiai helyezése, amelyet mint a magyar válogatott vízipólócsapat tagja ért el.

Az 1929-es esztendő csak tovább viszi az UTE úszószakosztályának dicsőséges útját. Minden versenyen az UTE-isták tömegei indulnak. Kárpáti Nándor ugyancsak nehéz munkával tanítja őket. Legjobb versenyző Halassy Olivér, akinek ez az esztendeje, úgy látszik, hogy egy úszókarriernek már-már beteljesülése. Egy év, illetőleg négy hónap alatt, mert hiszen ennyi az úszószezon ideje, 4 országos bajnokságot, 2 Budapest-bajnokságot szerzett és 12 magyar rekordot javított meg, minden vízipóló klubmeccsen játszott és a magyar válogatott vízipólócsapatnak állandó tagja volt. Hild László is megvédte a magyar 200 méteres mellúszóbajnokságot, sőt a Budapest-bajnokságot is elhódította ezen a távon. És ekkor kerül egyesületünkbe először a 100 méteres átúszás Budapest-bajnoksága is Ulrich János révén, akiben minden kellék megvolt ahhoz, hogy startjának megfelelő nagy eredményeket érhessen el. Sajnos, öt életkörülményei további fejlődésében megakadtak. Az ifjúsági hátúszóbajnokság is hozzánk került Bródy Ferenc révén, aki egészen rövid előkészület után jutott el a büszke címhez. A bajnokok és nagy versenyek győztesei mellett a reményteljes fiatalok egész serege áll. A hölgyek közül ebben az évben is Gombos Magda volt a legeredményesebb versenyző, de Weinstein Ilona, Komáromi Erzsébet és Hoffmann Ilona is nem egyszer szereztek dicsőséget az UTE színeinek. Bozsi ebben az évben már három bajnoki helyezést ér el, mint ahogy Ritter Frigyes is bajnoki helyezést ér el a műugrásban. És először tűnik fel versenyeken Szabados László, a későbbi 200-as válogatott, mindjárt az elsők között, már ebben az időben sejtetve eljövendő nagy klasszisát. A szakosztály munkájának minden dicséreténél többet beszél az a néhány szám, amely az elért eredményeket van hivatva tolmácsolni. Nyert ez a szakosztály egy év alatt 6 magyar bajnokságot, 4 Budapest-bajnokságot, 6 bajnoki helyezést, 66 első, 49 második és 58 harmadik díjat és olyan fölényrel nyertük meg a munka-statisztika első helyét, hogy míg nekünk 1166 pontunk volt, a másodiknak csupán 760 jutott. A vízipólósok azonban megirigyelték az úszók dicsőségét és egy évben, amellet, hogy a magyar kupát megnyerték, a magyar bajnokság erkölcsi győztesei is lettek. Sajnos azonban a valóságban egy adott góllal rosszabb gólaránnyal, ami a gólarány-

differentia legkisebb nüansza, a második helyre szorultunk. Halassy és Németh formájuk tetőpontján vannak és ők ketten a válogatott mérkőzések góljainak majd háromnegyed részét dobják. A magyar vízipóló sport egyik legemlékezetesebb győzelme fűződik ez év augusztusában a Császár-fürdőben megtartott Klebelsberg-kupa mérkőzésekhez. Ezen mérkőzések magyar hőse a mi Németh Jánosunk volt, aki a magyar csapat által dobott összesen 40 gólból egymaga 19-et lőtt. Ha még megemlítjük azt, hogy az év nagyszerű munkája során Halassy és Németh nemzetközi vízipóló sikerei mellett, Halassy nagyszerű nemzetközi győzelmei és Hildnek az olasz és osztrák válogatott úszók felett aratott győzelmei a legszebb sikereket eredményezték egyesületünknek, csupán a vezetők neveinek felsorolásával emelünk, nagy munkájukhoz egyáltalán fel nem érő, de talán őket nemcsak hogy kielégítő, de szerénységüket ismerve számukra talán terhes emléket. Fuchs György volt ezekben az időkben a szakosztály elnöke, Tichy Henrik, Somló Sándor és Körösi Jenő dolgoztak Kárpáti Nándor trénerrel, Kis Zoltán mellett, akinek a legnagyobb érdeme van az úszószakosztály létrehozásában és naggyá fejlesztésében. Ennek az évnek a végén kapcsolódik be, a szakosztály díszelnökségét elvállalva, újpesti báró Wolfner András, akiben a szakosztály és az egyesület olyan nemes gondolkodású, olyan jószívű és érdeklődő támaszt nyert, aki ennek a szakosztálynak további fejlődését egyedül is képes biztosítani.

Az 1930-as év ismét csak az eredményeknek, a sikereknek szinte mérhetetlen halmozása volt. A vízipóló-bajnokság első, azóta sem kiengedett dicsősége a legnagyobb történelmi tény, az úszószakosztálynak 1930-as történetében. A magyar vízipóló-bajnokság elnyerése, amely kétségtelen a világ összes vízipóló-bajnokságai közül a legnehezebb, nagyszerű fejlődés, évenként egy-egy hellyel való előbbre jutás eredménye volt. Hatalmas gárda játssza már ebben az évben a vízipólót az UTE-uszodában, úgy, hogy ifjúsági csapatunk a bajnokság második és második csapatunk a harmadik helyet verekedte ki magának. Minden ember hihetetlen ambícióval és sportszeretettel dolgozott és nemcsak a bajnokság, ifjúsági és szövetségi díj, bajnoki helyezések elnyerésével, hanem a Komjádi-díjnak és a dr. Homonnay-féle serlegnek elnyerésével bizonyították, hogy nemcsak a magyar, hanem a külföldi vízipólócsapatok között is a legelső klasszis vagyunk. Az úszók 12 magyar bajnokság közül nem kevesebb, mint nyolcat hoztak haza Újpestre, hazahozták a Las-Torres vándordíját s 8 Budapest-bajnokság közül hatot nyertek meg. A bajnokságok mellett 112 első, 80 második és 77 harmadik helyet vívott ki magának ez a gárda. Vitéz Halassy Olivér egy esztendő alatt a 400, 800, 1500 és a folyambajnokságot nyerte meg, Hild László 100 és 200 méteres mellúszásban lett bajnok, egy új, fiatal úszónk, Nagy Károly a 100

méteres hátúszás bajnokságát hozza haza. — De megnyertük a folyambajnoki egyéni és csapatversenyt is, valamint a 3x100 méteres vegyes stafétabajnokságot Hild—Nagy—Szabados tagtársaink révén 3.38,8 mp-es rekordidővel. Bródy Ferenc megvédte a 100 méteres ifjúsági hátúszóbjajnokságot és további bajnoki helyezést ért el: Bozsi, Ritter, Kovács, Szabados, Halassy, Jakab, Gyóji Miklós és Kovács György. A Budapest-bajnokságok dicsőségét Halassy, az 500 és 1000 méteres versenyben, Hild a 400 méteres mellúszásban, Ulrich János a 100 méteres hátúszásban, Kovács Ferenc a műugrásban és Halassy—Bozsi—Jakab összeállítású csapatunk a 3x1000 méteres csapatversenyben nyerte el. De ha így felsoroltuk az úszóeredményeket és annak elérőit, soroljuk fel a pólócsapatot is, amely a bajnokság és díjak elnyerésével mutatta be tudását és ambícióját: Barta, Wagner, Barna, Kövess, Halassy, László, Németh, Bozsi voltak a csapat tagjai, akik amellet, hogy ezt a nagyteljesítményű szezont végigjátszották, sőt Halassy és Németh minden válogatott mérkőzésen is szerepelt, Iczkovits Ármin főpénztárosunk vezetésével hét mérkőzéses német túrát is bonyolítottak le, mely hét mérkőzés alatt 107 gólt lőttek ellenfeleik hálójába, ami mérkőzésenként átlagos 15 gólos győzelmet jelent. Egy prágai és egy bécsi kirándulásra is maradt idő, itt nemcsak a csapatokat, de még a bírák nyomását is legyőzték. De nem áll meg a lendület és 1931-ben még példátlanabb magasságokban leng az UTE úszósportjának lobogója.

Úszóink és pólózóink a párizsi Európa-bajnokságokról 5 Európa-bajnokságot és egy harmadik helyezést hoztak haza és részesei voltak a magyar tudás a magyar akarat eddig és ezután példa nélküli diadalának, amelyet Franciaország fővárosában, az egész világ szeme előtt és figyelmével vívtak ki. A mi fiaink, Halassy, Németh, Szabados, Bozsi, Barta és Nagy Károly voltak ennek a nagy magyar diadalnak legfőbb részesei. Vissza kell emlékeznünk az emberek könnyes boldogságára, amikor a mi fiúnk, Halassy Olivér azt a bizonyos 1500 méteres párizsi Európa-bajnokságot szerezte meg 5 mérkőzés fáradtságával testében, túl egy gyilkoló 1500 méteres előfutamon, már egy Európa-bajnoki éremmel birtokában, Európa legjobb hosszútávúszói ellen, hogy energiájának, lelkierejének, UTE-ista szívének teljes kihasználásával, a magyar úszósportnak minden idők egyik legnagyobb és legdicsőségesebb sikerét arassa le. Megnyerte az 1500 méteres Európa-bajnokságot, élete legjobb idejét úszva ki és táv közben az összes hosszú távú magyar rekordokat megjavítja. Az ő győzelme aratta Pesten a legnagyobb szimpátiát, ennek a nem várt győzelemnek örültek legjobban az emberek és a tourellesi Stadion sok ezer francia nézője is önfeledten ünnepelte ezt a nem is egyenlő fegyverekkel küzdő bajnokot, aki 300 méteres öldöklő finis után fej-fej mellett küzdve, lelkierejének legvégső

megfeszítésével győzte le a franciák büszkeségét, a nagy Tarrist, s az olaszok kiválóságait Costolit és Perentint. De a többiek sem hagyták magukat Párizsban. Németh János egyik legfőbb részese volt a magyar vízipóló-győzelem kivívásának, aki mellett Barta István és Bozsi Mihály is tagjai voltak a diadalmas vízipólócsapatnak, az óriási fejlődésen keresztülment Szabados László eddigi eredményeit messze túlszárnyalva az Európa-bajnok 4x200 méteres staféta legjobb idejét elérte tagja lett. Nagy Károly, akit pedig betegsége erősen visszavetett formájában, a 100 méteres hátúszásban Európa-bajnoki harmadik helyezést ért el. Vízipólócsapatunk idehaza is meg tudta védeni elsőségét, másodszor nyertük akkor a bajnokságot pontvesztés nélkül, sőt elérte csapatunk a példa nélkül álló bravúrt, hogy a pólóbjajnokság mellett a Magyar Kupát is Újpestre hozta. A válogatottak mellett Barna, Kaufmann, Vágó és László Miklós játszottak szép sikerrel. De az ifjúsági bajnokságot is megnyertük, az újonc-díjban is első lettünk és csupán a szövetség-díjban kerültünk a második helyre. Az úszók közül Halassy három egyéni bajnokságot nyert, Hild kettőt, folyamc csapatunk is első lett a bajnokságban és megnyertük az első hölgybajnokságot is Szász Magda révén, a 200 méteres mellúszásban. A 8 budapesti bajnokság közül ismét hatot hoztunk haza, Gyóji a 800 méteres ifjúsági gyorsúszásban, Kovács György pedig a 100 méteres ifjúsági hátúszásban lett bajnok. Sőt az először kiírt összetett Balaton-távúszás első helyét is nekünk hódította el Jakab János.

Az olimpiász idejében, ha lehet, növelték úszóink eddigi dicsőségeiket. Amellet, hogy vitéz Halassy Olivér, Németh János, Barta István és Bozsi Mihály az olimpiai győzők klasszikus babérkoszorújával és Szabados László az olimpiai helyezés dicsőségével tért haza, volt időnk arra is, hogy itthon és külföldön más gyönyörű eredményeket érjünk el.

1932-ben megnyertük, a vízipóló-bajnokság mellett, az összes vízipólóra kiírt és elérhető vízipóló díjakat, a magyar kupát, az ifjúsági bajnokságot, a szövetségi díjat és az újonc-díjat is. Változás csupán egy van a csapatban, hogy Kusinszky György az új kapus, ez a fiatal, kitűnő sportolónk, akiről szintén még majd sokat hallhatunk. Ebben az időben 5x7, vagyis 35, tartalékkal együtt kerek 40 olyan vízipóló-játékosa volt az egyesületnek, akik kategóriájukban a legjobbaknak bizonyultak. Hatalmas munka, a tömegnevelésnek, a jövőről való gondoskodásnak, a szisztematikus előkészítésnek a legnagyszerűbb bizonyítéka ez. Már teljesen magunkhoz hódítottuk a gyorsúszó hegemoniát, mikor először megnyertük a 4x200 méteres gyorsúszás bajnokságát is. De megnyertük az úszásban az összes többi csapatbajnokságot is. Halassy és Hild két-két, Gyóji és Jakab egy-egy bajnokságot hozott Újpestre. És először tűnik fel egy egészen fiatal kislány az

ifjúsági versenyek mezőnyében, aki aztán végig nyeri minden versenyét, Bíró Ági, aki a 100 méteres ifjúsági egyéni bajnokságot is haza hozza. Szász Magda ugyanez évben nem nyert bajnokságot, de a válogatottság dicsőségét megszerezte. Úszóink ez évben összesen 119 első, 86 második és 81 harmadik helyet értek el és a pontstatisztikában évek óta elfoglalt első helyüket 2300 pontos olyan teljesítménnyel érték el, hogy a két utánuk következő egyletnek összevéve sem volt annyi. Egy év alatt nem kevesebb, mint a Las-Torres-, Balaton-, Herendi-, Komjádi-, Karkas-, Hangya-, Honvédelmi miniszter-, Germania-, báró Wolfner-, Diana-, báró Fürstenberg-vándordíjakat hoztuk haza. A 200 működő taggal bíró szakosztály gárdájában igen reményteljes ifjúságiak is vannak.

1933-ban azután már ott tartunk, hogy nagyszerű szenior-gárdánk mellett, a szakosztály régi tagjai, mint amatőr-trénerek egy új korosztályt nevelnek, amely majd hívatra lesz, az ezeket a gyönyörű sikereket elért úszókat pótolni. Kárpáti Nándor mellett Körösi Jenő, Kraut Pál, Wilhelm László és nem utolsósorban a még mindig hallatlanul aktív tb. elnök Szücs János, vezetik ezeket a kis embereket és oktatják a versenyzés fortélyaira. Természetesen ez a munka egy esztendő alatt nem termelheti ki gyümölcsét, bár az ifjúsági fiú- és gyermekversenyek mezőnyében igen sokszor találkozunk már UTE-isták neveivel. — A szenior-úszók sem maradtak el az előző év teljesítményei mögött, a vízipólósok negyedszer is megvédték a vízipóló-bajnokságot, harmadszor védik sorrendben a magyar kupát és megnyerték az ifjúsági pólóbajnokságot. Úszóink közül vitéz Halassy Olivér ebben az évben úszóversenyeken ritkábban szerepelt s ennek tulajdonítható, hogy bajnokságai közül csak a folyam-bajnokságot védte meg. Az 1500 méteres gyorsúszó-bajnokságot azonban egy másik UTE-ista, Gyóji Miklós hozta haza. Mellúszásban Hild László elnyerte mindkét magyar bajnokságot és visszahódította régi pozícióját Nagy Károly is, aki a 100 méteres hátúszó-bajnokságban aratott diadalt. Nemzeti bajnokságot nyertünk ezúttal a műugrásban is, amelyet Kovács Ferenc hódított el. Magyarország vegyes stafétabajnokságot Hild László, Nagy Károly és Szabados László, 4x200 méteres gyorsúszó-bajnokságát Boros, Bozsi, Szabados, Halassy, a folyam-csapatbajnokságot Halassy, Bozsi, Nagyiványi, Jakab és Kormuth, a Balaton-bajnokságot Gyóji, Jakab és Kormuth hozták haza. Vízipóló bajnokcsapatunk ebben az esztendőben Kusinszky, Szigeti, dr. Herendi, Halassy, Bozsi, Németh, Vágó standard összeállításban játszik és nyeri mérkőzéseit. Az ifjúsági vízipóló-bajnokságot Hoffmann, Krajnyák, Szigeti I., II., Lázár, Jónás és Gecsőből álló csapatunk nyeri meg. Természetesen a már nagy versenyző Szász Magda mellett a kis Bíró Ági aratta egyre másra

sikereit, akik mellett, mint a szakosztály tudásában harmadik legjobb hölgyúszója, Weinstein Ilona is szép sikereket ér el. Ezek voltak ennek az évnek belföldi sikerei. Külföldön mindjárt a szezon elején Bozsi, mint a magyar válogatott utánpótlás válogatott csapatnak kapitánya résztvesz a dicsőséges németországi vízipóló túrán, a Budapest—Magdeburg mérkőzésen Halassy, Németh, Bozsi és dr. Herendi voltak a szereplők és egyben diadalmas UTE-isták, az év minden reprezentatív vízipóló-mérkőzésén Halassy, Németh és Bozsi voltak a győzelem legfőbb részesei, de a legnagyobb eredményt, az Európa—Magyarország közötti vízipóló-diadalt, amely az úszósportnak 1933. évi legnagyobb teljesítményét képezte ugyancsak UTE-isták, Halassy és Németh verkedték ki. Rajtuk kívül Hild László, Nagy Károly, Szabados László és Kovács Ferenc vettek részt, mint Magyarország reprezentánsai a magyar—német és a magyar—olasz válogatott úszómérkőzéseken. Hatalmas utat tettek meg a fiúk Franciaországban és Jugoszláviában, melynek folyamán hatalmas fölényrel nyerték minden mérkőzésüket, a külföldön is mindenütt tudásukkal és viselkedésükkel legnagyobb szimpátiát és sikereket érve el.

A következő 1934. év is éppen ily siker- és eredmény-dús. Vitéz Halassy Olivér ugyan az egy folyambajnokságon kívül, melyet nagy fölényrel nyert meg, más úszóversenyen nem indult, s így az ő győzelmeivel ez idén nem gyarapodott győzelmeink száma, de a többiek még az előző esztendőknél is jobban megállták helyüket. Magyarország 100 és 200 m mellúszó-bajnokságait ismét megnyerte Hild László, aminthogy Nagy Károly is bajnok lett a 100 m hátúszásban és első a 200 m hátúszó-bajnokságban is. A hosszútávúszók még Halassy távollétében is szépen szerepeltek és Bozsi, Gyóji és Nagyiványiból álló csapatunk megnyerte Budapest 3x1000 m csapatbajnokságát, mely verseny második helyezettje ugyancsak az UTE B) csapata lett. Gyóji Miklós és Jakab János a hosszú távú úszó-bajnokság során értek el értékes helyezéseket, nem kevésbé a Boros, Nagyiványi, Szabados, Jakabból álló 4x200 m stafétacsapatunk, mely hatalmas küzdelem után szorul a második helyre. Ugyancsak második helyet ér el Szabados László a 200 m gyorsúszó-bajnokságban. Hölgyeink közül Szász Magdolna ismét magyar bajnok lett a 200 m mellúszásban, Bíró Ági, Vitál Bella, Fekete Mädy és Polgár Eta is szép eredményeket értek el. A folyam-bajnoksági verseny teljes fölényünk jegyében folyt le és annak Halassyn, mint győztesen kívül, másodiknak beérkező úszója is a mi versenyzőnk, Bozsi Mihály volt. A bajnokcsapat további tagjai Gyóji, Nagyiványi és Jakab voltak, aminthogy a hölgyverseny első befutója is UTE-ista, Szily Ilonka volt. Nagy eredménye volt az esztendőnek Hild, Nagy, Boros stafétánk 100+100+100 m vegyes stafétában felállított új országos rekordja.

Pólózóink ezúttal újból megismételték azt a bravúrjukat, hogy az Úszószövetség által kiírt minden vízipólódíjat, szám szerint hatot, kivétel nélkül hazahozták. A magyar bajnokság, Magyar Kupa, ifj. bajnokság, Komjádi-kupa, Szövetségi-díj és Újonc-díj az állomásai ennek a diadalútnak.

A szakosztály legjobbjai még mindig természetesen a két kiváló extra-klasszis játékos, Németh és Halassy voltak, akikhez azonban nagyszerűen felfejlődött Bozsi és Kusinszky is. Mind a négyen a válogatottság kitüntetésében részesültek és Magdeburgból mind a négyen Európa-bajnokságot hoztak haza. De mellettük állnak a fejlődésképes fiatalok, akik bizonyos, hogy megfelelő utánpótlást fognak képezni. Hogy milyen munka folyt ez évben is szakosztályunkban, bizonyítják a belföldi kitűnő eredmények mellett azok a sikerek, melyeket a diadalmas francia—spanyol túrájukon ez évben is elértek.

Ez tehát az úszószakosztály dicsőséges 10 esztendejének története. Változatlan szeretettel áll a szakosztály vezetősége hosszú idők óta az élen, percre sem lankadó energiával és szeretettel. Kis Zoltán és dr. Tichy Henrik a főmozgatói a szakosztály hatalmas gépezetének, melynek további hasznos vezetői Kárpáti Nándor, Somló Samu, Körösi Jenő, László Miklós, Kraut Pál, Erős Géza, akiknek élén, mint az egész gépezet legfőbb vezetője báró Wolfner András áll. Ő hozzá bármikor fordultak segítségért a szakosztály vezetői, mindig a legszívesebben állt rendelkezésükre. A vezetők munkateljesítményét pedig a legszebb eredményekkel jutalmazták meg derék versenyzőink.

Vívás

Talán a legelsőik között voltunk Magyarországon, akik ennek az ízig-vérig magyar sportnak az üzését felvettük programunkba és vívószakosztályunk már megalakulásunk évében, 1885-ben is intenzíven működött. 1901-ben már országos versenyt is rendeztünk, amelynek első három helyezettje — ami vívóversenyeken ritkán fordul elő — egyesületünkől került ki, Pásztor Sándor, Vágó Miksa és Grünbaum Ede személyében, akiket ebben az időben egy, akkor már nagy hírű olasz tréner, Toricelli vezetett be a vívás művészetébe.

A háború után, 1921-ben néh. Jávorszky Kázmér ezredes vette kezébe a vívószakosztály vezetését és akkor Glanzmann katonai vívómester vezette az UTE-isták tréningjeit, amelyeknek legszorgalmasabb látogatói: dr. Simkó Gyula, Rossini Domokos, Steiner Sándor és még néhány ambiciózus vívó volt. Jávorszky után dr. Sándor István főorvos vette kezébe az UTE-vívók ügyét és ő helyes felfogással az újpesti diákság sorában kezdte meg a vívás népszerűsítési munkáját, ezzel akarván megnyerni az

eredményes működés alapját. Kisebb versenyek, kisebb helyezések jelzik az UTE vívószakosztályának útját egészen az 1933-as esztendőig. Ekkor jelentkezik egyesületünkben Kabos Endre, a kiváló olimpiakon Európa-bajnok. Ettől az időponttól kezdve már találkozunk az UTE-ista vívókkal a nagy versenyek döntőiben és mindjárt ebben az évben Kabos, Erdélyi, dr. Verebes, Hoffmann, Kivovics és Lindmayerből álló csapatunk megnyeri a harmadosztályú kardcsapat-bajnokságot.

A szakosztályt ebben az évben maga az elnök, Aschner Lipót vezeti, aki mellett ifj. Bocsák László és Deák Lajos dolgoztak a szakosztály sikeréért. A következő 1934-es év azután meghozta azokat a sikereket, amelyek ezt a szakosztályt egyszerre a legeredményesebb szakosztályaink egyikévé tették.

Kabos Endre a Varsóban tartott Európa-bajnokságok megnyerésével és Erdélyi Jenő Európa-bajnoki 4. helyezéssel, valamint Kabosnak és Erdélyinek az Európa-bajnokságot nyert csapattagságával olyan eredményt mutattunk fel, amely ezt a fiatal gárdát az 1934. esztendő egyik legeredményesebb szakosztályává avatta. Emellett Kabos—Erdélyi—dr. Verebesből álló csapatunk Olaszországban is gyönyörű túrát tett meg, mindenütt dicsőségesen, a magyar vívás és az UTE-vívók nagyszerű erejét hirdetve. Ugyancsak gyönyörű eredmény volt Kabosnak a stockholmi nagy nemzetközi versenyen Európa legjobb vívói között hármas holtverseny után hősies küzdelemben elnyert első helye. De ezek mellett Hidas, Tabajdy, Rajna, Sikos, Vitéz, Lantos is kiváló versenyzők, akik versenyeken már szép helyezéseket érnek el. Közben akadtak a szakosztálynak kiváló és lelkes új vezetői Záborszky Rezső, Percy Egon személyében, akik az elnököt felváltották szakosztályvezetői tisztében s minden igyekezetük odairányul, hogy az ő szellemében, az általa megkezdett és kijelölt úton vezessék a lila-fehér vívógárdát a további dicsőségek és magasságok felé. — Az ő sportszeretetük és versenyzőink tehetsége biztos záloga az UTE-vívók jövő sikereinek és eredményeinek.

Jégsport

Szakosztályaink közül talán a legrövidebb életű jég hockey szakosztályunk volt, amely alig két esztendő működés után, a mostoha viszonyok és a téli időjárástól való függése, illetőleg annak bizonytalansága miatt kénytelen volt, egyébként szépen induló pályáját befejezni.

Ez a szakosztály 1930-ban alakult meg és mint minden sportágban Újpesten, olyan eredményeket értünk el, amelyekkel majdnem komoly versenytársai lehettünk régi és műjégpályával, vagy a műjégpályán tréninglehetőséggel rendelkező, tehát feltétlenül kedvezőbb körülmények között dolgozó fővárosi csapatoknak. A csapat legjobb játékosa kiváló teniszezőnk, egyébként minden sportágban legelső rangú tehetségünk, Aschner Pál volt. Mellette éppen olyan lelkesedéssel dolgoztak a többi fiúk is: Leiner Pál, Leiner László, Roth István, Czuri István, Dési György és Messó Antal. Sajnos, a gazdasági viszonyok lehetetlenné tették és lehetetlenné teszik még ma is, hogy műjégpálya alapítására még csak gondolni is merjünk s mivel ahhoz, hogy komoly szerepet tudjunk játszani, ebben a sok gyakorlatot igénylő sportágban, műjégpálya feltétlenül szükséges lenne.

Professzionalista futball

Az 1920-as évek állandó futballproblémája volt az államotársaság kérdése. A régi tradíciókban, a szintiszta amatőr felfogásban nevelkedett sportkörök sehogysem nézték jó szemmel a futballjátékosok támogatását, még akkor sem, ha ez csupán közvetett úton történt. Amikor azonban a gazdasági viszonyok leromlásával az aréna hőseinek nélkülözniük kellett, akkor még az ortodox amatőr hitvallás hívei is gondolkodóba estek.

A magyar futball lassanként a nép szórakozásává alakult. A szórakoztatók a futballisták, voltak. Ezeknek pedig nem mindennapi tudást kellett a pályára magukkal vinni. A nép jó játékot várt. A jó játék viszont sok gyakorlatozást és jó táplálkozást igényelt. Ehhez pedig, miként a háborúhoz, három dolog kellett: pénz, pénz és pénz. Ezek a tények és a háború utáni mentalitás szükségyszerűleg tenyésztette ki az államotörizmust.

A magyar labdarúgás vezetőinek tehát választani kellett: külföldi mintára szemet hunyni a sportolók támogatása felett, vagy pedig bevezetni a nyílt professzionizmust. Azt jó előre látta minden gondolkozni tudó vezető, hogy az őszinte és becsületes professzionizmus bevezetése után, a nemzetek nagy versenyén, háttérbe kerülünk a megalkuvó külfölddel, amely ehhez a kényes kérdéshez nem mer hozzájárulni és az eseményeknek szabad folyást engedett. Nehéz volt hát a döntés és sokáig vajdított. Ámde a közvélemény, a sport felsőbb hatósága és a nagy konkurenciában alulmaradtak, no meg a köntörfalazást

elviselni sehogysem tudó magyar jellem, sürgették a megoldást, amely nem is lehetett más, mint az amatőr és professzionista labdarúgás kettéválasztása.

1926 tavaszán tehát hivatalosan is kimondották a professzionizmus bevezetését, megalakították a professzionista labdarúgó alszövetséget és természetesen megalakultak az új profi egyesületek is. Hogy helyes volt-e a kettéválasztás, annak elbírálása nem ide tartozik. De a történetírás nem ismer kíméletet és őszintén megállapítja, hogy a nagy cél, az amatőrizmus tisztasága a másik oldalon, nem lőn teljességében elérve. A baj azonban nem jár egymagában. Anyagi vonatkozásban is rosszul kalkuláltak a reformerek. Délibábos perspektívát festettek a profi futball egére és túldimenzionálták az egészet. Emellett, vagy talán ennek következtében, nagy adókat varrtak a fiatal professzionizmus nyakába, nem csoda tehát, ha a délábos álmok szertefoszlottak és a magyar hivatásos labdarúgás csakhamar az anyagiakkal való küzdelemes harcra kényszerült, amelyből a kivezető utat egy-két áldozatkész sportbarát tudta csak megtalálni.

Az UTE vezetői azon kevesek sorába tartoztak, akik előre meglátták az eseményeket, megérezték a jövőt. Mégis az a felfogás győzött, hogy ahol a kék-fehér, meg a zöld-fehér színek megjelennek, ott a lila-fehér színeknek is képviselve kell lenni. Megalakult tehát az „ÚJPEST” csapata.

Az „Újpest” vezérkara így alakult meg: elnök Aschner Lipót, igazgatóság: Mauthner Zoltán, Szücs János, Hegedűs Miklós és Kiss Zoltán, ügyvezető-alelnök: Maros Oszkár, igazgató: Langfelder Ferenc. — Amint látjuk, ezek a nevek állottak az UTE élén is, csak természetes tehát, hogy azzal a lendülettel indult meg a munka a profi sportban is, mint aminő agilitás az UTE aranykorát jellemzi.

A kezdeti feladatok megoldása után a csapat szervezésére került a sor. A bázis adva volt: az UTE legjobbjai: Fogl II., Fogl III., Beneda, Kelecsényi, Király, Jeszmás, Csontos, Schaller, Szidon kerültek a státusba, akikhez csatlakoztak a röviddel ezelőtt az UTE-hoz átigazolt Borsányi és P. Szabó, valamint a külföldről hazatért Künsztler és az újpesti társaságoktól szerződöttség Péter, Wilhelm I., Reisner, Lutz II. és Lutz III. Ezekkel a nevekkkel indult harcba az „Újpest” és első mérkőzését a Stadionban a Vasasok akkoriban nagyszerű együttese ellen, meg is nyerte. A nagy, közel 10.000 főnyi közönség, a kápráztatóan szép küzdelem, a csapat ragyogó játéka nagyban felfokozta az újpesti reményeket és az első bajnoki forduló két pontja már maga programot jelentett: a bajnokság megnyerését. És valóban, amióta profi futball van Magyarországon, azóta ott látni a lila-fehér színeket a bajnokság végküzdelmeiben és vagy maga az „Újpest” a bajnok, vagy csak rajta keresztül érheti el más a büszke címet.

A nagy erővel megindult professzionista kampány új berendezkedést kíván. A Stadion öltözőit átalakítják, modern és higiénikus felszereléseket építenek, az eddig is nélkülözött fürdőmedence csak természetes következménye a hivatásos labdarúgásnak. A tréningek szisztematikus beosztása hivatásos tréner igényelt. A kezdet elején, polgári foglalkozása befejezése után, Fandl Géza amatőr-tréner vezette a gyakorlati órákat. Néhány hét után azonban Pozsonyi Imre, a külföldről hazakerült kiváló mester gondjaira bízta a tréningek vezetését. Az eredmény csakhamar mutatkozott és az 1926/27. évi első professzionista bajnokságban az „Újpest” csapata a második helyen végzett.

A téli szünet alatt sem pihent a hivatásos labdarúgás. Az „Újpest” 1927. január havában vendégül látta a prágai Slavia nagynevű csapatát és ha a cseh bajnok fölötti első győzelmével értékes sportsikert is aratott, bebizonyosodott, hogy a téli időszak hazánkban nem alkalmas futballmérkőzések rendezésére.

Ennek a bajnoki esztendőnek történetéhez tartozik még az is, hogy az UTE amatőr csapatában feltűnt Wilhelm II. és Jakube profi státusba került és azóta több alkalommal reprezentatív megtszítettetéshez jutva, még ma is kitűnőségei a magyar labdarúgásnak. Ugyanekkor került Nagyváradról Újpestre Ströck Albert, aki nemcsak az Újpestnek, hanem a magyar válogatott csapatnak is éveken keresztül főerőssége volt.

1927 nyarán indult első túrájára az „Újpest” és Spanyolországban nyolc napon belül 5 mérkőzést játszva, öt értékes győzelmet aratott. Ugyanezen a nyáron startolt először az „Újpest” csapata a Közép-európai Kupáért, azonban a Slaviával szemben alulmaradt.

Az 1927/28. évi bajnokság első mérkőzésén új embert látunk a csapatban. Ekkor öltött először lila-fehér dresszt Sternberg László, a csapat mai kapitánya, aki néhány esztendei amerikai szereplése után, ismét visszatért szűkebb hazájába. Mint a legjobb magyar hátvédő, ma is standard-tagja és kapitánya a válogatott csapatnak.

Karácsonyra Olaszország felé vezetett a csapat programja és ennek az útnak az volt a jelentősége, hogy azon vett részt először az „Újpest” csapatában Auer István, aki ragyogó karrierjét nálunk abszolválja. A karácsonyúji túra nagyszerű eredményei az amatőr UTE nagyszerű külföldi sikereire rádupláztak. A félelmetes Bologna, a rettegett Juventus (Torino) saját oroszlanbarlangjukban voltak kénytelenek kapitulálni a nagyszerű formára felfutott fiainknak. Hogy ezenfelül Velence, Padua, Lugano és Triest is szaporította a győzelmi sorozatot, az ékesen bizonyítja a csapatnak a legelső európai klasszisba való felfutását.

1928 tavaszán, illetve az 1927/28. évi bajnokságban harmadik helyen végzett a csapat.

A profi futball harmadik esztendejét az átalakulás időszakának lehet nevezni. Pozsonyi Imre helyébe Bányai

Lajos került és az új tréner új rendszerének beidegződésével múlt el az 1928/29. évi bajnoki esztendő. Bár a csapat stílusa szemmel láthatóan javult, mégsem végzett jobban, mint az előző esztendőben, be kellett érnie a harmadik hellyel.

Az elmúlt tél olaszországi sikerei után, csak természetes, hogy a karácsonyt és újévet újra Itália kék ege alatt töltötte a csapat. Alessandria, Firenze és Genova vezető csapatai látták vendégül a lila-fehéreket és voltak kénytelenek kapitulálni az újpesti fiúkkal szemben.

A csapat kapujában ekkor már Acht Jenő védett és a csatársort Wetzer Rezső vezette rohamra. Hogy milyen eredménnyel, azt ékesen bizonyítja az 1928 tavaszán megtartott budapesti húsvéti torna, amelynek keretében az „Újpest” a kitűnő prágai Sparta ellen 5:2 arányban győzedelmeskedett. Mintha ez a fényes haditény hírnöke lett volna az elkövetkezendő 1929/30. évi bajnoki esztendőnek, az „Újpest” vezetősége, a professzionista sportban szokásos módszer szerint, a csapat feljavítására törekedett. Kvasz János lett az új középfedezet és Mészáros Lajos a középcsatár. A megerősített csapat azután be is váltotta a hozzá fűzött reményeket és ez a futballév aranybetűkkel van beírva az „Újpest” történetébe. Ekkor nyerte meg a csapat a közép-európai Kupát, Magyarország bajnokságát és a genfi tornán a Nemzetek Serlegét. Őlyan eredmények ezek, amelyeknek párját a magyar sport történetében hiába keressük. Dicsérő jelzők helyett beszéljenek maguk az események.

A Közép-európai Kupa mérkőzései nyár derekán kezdődnek és ősz végével fejeződnek be. Magyarország, Ausztria, Olaszország és Csehország két-két legjobb csapata vesz részt a küzdelmekben, hogy a győztes Közép-Európa legjobb csapata címet nyerje el. Az „Újpest”-nek első ellenfelül a prágai Sparta jutott, amelyet Budapesten 6:1 arányban, egészen elsőrangú játékkal megvert. Ilyen nagy vereséget prágai élc csapat magyar csapatától még sohasem szenvedett és csak természetes, hogy a cseh fővárosban megtartott revánsmérkőzésen a cseh bajnok ezt az előnyt behozni képtelen volt.

A második fordulóban Bécs kedvence, a Rapid állott szemben az újpestiekkel. Minthogy a Stadionban ugyanolyan gólaránnyal győzött az „Újpest” mint a császárvárosban a Rapid, a szabályok értelmében harmadik mérkőzésen kellett a döntőbe való jutás jogát megszerezni. Semleges területen, Prágában ütközött meg a magyar és osztrák csapat. Mintegy 30.000 ember volt kíváncsi a nagyszerű színjátékra, amelyet az „Újpest” 3:1 arányban megnyert és ezzel a Közép-európai Kupa másik ágán már a döntőbe került prágai Slavia elleni végső küzdelemre kvalifikálta magát. A magyar főváros közönsége ekkor már szívébe zárta az újpesti fiúkat és az Üllői-úti pályán 20.000 néző tüntető tapsorkánja mellett 5:1 arányú katasztrófális

vereséget mért az „Újpest” nagynevű ellenfelére, a Slaviára. A döntő második mérkőzésre, amelyet Prágában tartottak meg, már felfigyelt egész Európa. És amikor a heroikus küzdelem befejeztével a telefon, táviró és a rádió szárnyán a világ minden tája felé szétrepült az örömdetes hír, hogy a Slaviának, Prágában, a magyar futball reprezentánsai ellen 2:2 arányú eldöntetlen eredménnyel kellett megelégednie, akkor nemcsak Újpesten, hanem talán Magyarország minden sportszerető hajlékában örömtüzek gyúltak ki. Közép-Európa bajnoka, az „Újpest” diadalmas fiai még Prágában kitűzték az aranyérmeket, amidőn pedig a nagy értékű, hatalmas serleggel befutott vonatuk a Nyugati pályaudvarra, ezrek és ezrek sokasága várta és ünnepelte az újpesti győzőket.

A nagy diadal jutalmául új világrészbe kapott meghívást a csapat. A görög birodalmon át, a fáraók országába vezetett az „Újpest” útja és most már Athén, Alexandria, Kairó és Port-Said színes pályáin ünneplik a lila-fehér zászló hordozóit. Mert azt talán külön mondani sem kell, hogy ahány mérkőzés, annyi győzelem.

A nagy világljárás azonban áldozatot is követelt. Egy-két sérült a csapat vesztesége, de helyükbe új nevek kerülnek. Stofján János, Volentik Béla és Dudás Gyula frissítik fel a gárdát. És a gárda győzelemről-győzelemre haladva, megnyerte a magyar bajnokságot. Az utolsó bajnoki fordulón a Stadion közönsége melegen ünnepelte az első futball-bajnokság hőseit, akiknek még egy újpesti viszonylatban példátlanul ragyogó ünnepi vacsorán kell a sikerre poharat koccintani, hogy rövidesen új csaták tűzébe, új diadalog színterére induljanak.

A Népszövetség székhelye, Genf, talán még sohasem látott olyan tömegeket, mint amelyek 1930 nyarán a „Bajnokok Tornájára” egybegyűltek. Ausztria, Csehország, Belgium, Franciaország, Olaszország, Spanyolország, Németország, Hollandia, Svájc bajnoksapatai, valamint az „Újpest”, a magyar bajnok küzdött a „Nemzetek Serlegéért”. Kilenc napon át tartott a lovagi torna és az „Újpest”, Hispánia képviselője, az „Irun” ellen 3:1, a holland bajnok Go-Ahead ellen 7:0, majd az elődöntőben Svájc bajnoka, a Servette ellen 3:0 arányban győzve, jutott a döntőbe, ahol újra a prágai Slavia várt rá. A cseh bajnok

ugyancsak három ragyogó győzelemmel tarsolyában, a Közép-európai Kupában szenvedett vereségéért revánsot lihegve, állt ki a döntő küzdelemre, de az újpest fiúk életük legszebb játékát játszva, 3:0 arányú győzelemmel szereztek meg hazájuknak a „Bajnokok bajnoka” büszke címet.

A búbajos kelet édes hangú dalkokai tudnák csak méltóan megénekelni azt a diadalmamort, amellyel Budapesten fogadták a győztesek győzőjét. Európának abban az időben kétségkívül legelső futballcsapatát, az „Újpest” jelentette. Cím és rang, érdemrend és fejedelmi elismerés, nem jutott osztályrészül a magyar sportkultúra legnagyszerűbb katonáinak, de annál többet, sokkal többet kaptak a magyar sporttársadalom hálás szeretetével. A sporttörténelem pedig ehelyütt az utókor számára örökíti meg azok nevét, akik Magyarországnak ezeket a győzelmeket kivívták.

„Újpest” csapata akkor Acht Jenő, Fogl III., Dudás Gyula, Kővágó Károly, Borsányi Ferenc, Kass János, Volentik Béla, Wilhelm János, Ströck Albert, Aver István, Mászáros Lajos, Wetzer Rezső, Stofján János, Spitz Lajos, P. Szabó Gábor csatárok.

Ha az újpesti tradíciók szerint minden babér csaknem kizárólag a versenyzőket illeti meg, mégis „a győzelmek esztendeje” tengernyi sikeréből oroszlánrész jár ki az Újpest akkori ügyvezető alelnökének, boldogemlékeztű Maros Oszkárnak. Az ő kivételes, vezetésre hivatott képességei, örök mozgékonyasága, mindenre kiterjedő figyelme, nagy koncepciójú elgondolásai és áldozatkész szerető gondossága, meleg baráti szíve, valósággal letéteményese volt a nagy sikereknek.

De ugyanilyen elismerést érdemel Arányi Árpád, aki abban az időben még csak mint az igazgatóság egyszerű tagja, páratlanul áldozatkész fáradságot és munkát nem kímélő, örökmozgó és örökkön harcoló, lelkes munkása volt az „Újpest” minden ügyének. És ma, mint társelnök — ha ugyan lehetséges — még fokozottabb energiával és páratlan agilitással szolgálja a csapat érdekeit.

A történelem parancsának teszünk eleget, amidőn az 1929/30. évi példátlan sikerek befejező részében dicsérettel emlékezünk meg az „Újpest” igazgatójáról, Langfelder Ferencről, aki, mint a csapat lelke-mozgatója, egy emberöltőn át érdemes katonája a lila-fehér színeknek.

Végül elismeréssel kell adóznunk a győzelmes esztendő kitűnő trénerének, Bányai Lajosnak is, de a fiúk mellett állt és áll Somló Sándor is, aki ugyancsak nagy odaadással munkálkodva részese a sikereknek.

A futballsport vég nélküli küzdelmei nem ismernek megállást és alighogy hazatértek Genfből a legények, máris új erőpróba várt rájuk. Olaszország bajnoka, pihenten, jól felkészülve érkezett a magyar fővárosba, hogy a Közép-európai Kupa újabb csatáinak első ütközetét vívjá meg a magyar bajnokkal. Nyári, égető hétköznapi délután volt és

mégis 20.000 ember jelent meg a Hungária-úton, újabb magyar diadalra szomjazva. Azonban, mint minden, a sikerek végesek. A holtra fáradt, országokat, földrészeket átutazott „Újpest” kikapott a talján daliáktól. 4:2 volt a vereség aránya és öt nap múlva a reváns Milánóban! A hamar felejtő sportközönség nem nagy reménységgel bocsátotta útjára a csapatot, mert szinte lehetetlennek látszott olasz földön a csorba kiköszörülése. És mégis! Az újpestiek úgy látszik akkortájt a lehetetlenre is képesek voltak: Milánóban legyőzték Itália bajnokát, az Ambrosianát, ugyancsak 4:2 arányban. A szabályok parancsolta 3-ik mérkőzés semleges színhelye Bern volt, de itt 1:1 volt az eredmény és negyedszerre a sors Milánónak kedvezett. Hogy ezen a találkozón, a „milánói pokolban” 5:3-ra az Ambrosiana győzött, mit sem von le abból a huszáros bravúrból, amelyet az újpestiek az első milánói mérkőzés megnyerésével értek.

Ilyen ragyogó teljesítmények után köszöntött be az 1930/31. bajnoki esztendő és azt már nyilván mindenki természetesnek találta, hogy az „Újpest” megvédte bajnokságát és másodszor is megszerezte a magyar bajnoki címet. Karácsonykor és újévkor Franciaországban szerepelt a csapat. Kétszer is bevette a világ fővárosa, Párizs büszke várát és Le-Havreban is győzött.

A sikerek szárnyán ismét új földrész felé repült a csapat. A jobbtól vereséget szenvedni nem szégyen és bizony Montevideóban a világbajnok uruguayi labdaművészekkel szemben nem termett babér az újpestieknek. A duplabajnok „Újpest” presztízsét azonban nem esett csorba. 1931 karácsonyára már újra Milánóba hívta az Ambrosiana. És az olasz bajnok már 4:0-ra vezet, amikor az újpestiek egy újabb huszárcsinnyel 4:4-re állítják az eredményt. Újév után Berlin, Lipcse és Dreza nagy csapatai ellen győzedelmeskedik az „Újpest”.

Az 1931/32. évi bajnokságban, talán csak a statisztika változatossága kedvéért, a bajnokság második helyével kénytelen beérni a csapat, amely 1932 májusában új országot hódít meg. Hollandiában arat sorozatos győzelmeket. A Közép-európai Kupa első fordulójában azonban a bécsi I. Viennával szemben alulmarad. A szezon végén Bányai Lajos 4 esztendei munkásság után elhagyja sikerei színhelyét.

Az 1932/33. bajnoki esztendőre már Tóth István mesteri keze alatt készül a csapat. Az őszi bajnoki mérkőzések még nem kecsegtetnek sok reménnyel, de már a karácsonyi nagy diadal, a világhírű Barcelonának a katalán fővárosban való kettős legyőzése (4:0, 3:1), valamint Antibes, Ulm és Pforzheimban aratott nagy diadalog már a legjobb jövővel biztatnak. 1933 húsvéti ünnepén Koppenhágából tér újabb kettős győzelemmel haza a csapat, hogy azután tavasz végén a Ferencvárost legyőzve, megnyerje az 1932/33. évi bajnokságot.

1933 szeptember havában a Slavia jubileumi tornájára invitálta meg a magyar bajnokot, amely újra legyőzi Csehország bajnokát. Karácsonykor Észak-Afrikába vezet a túra útja. Marokkó, Algír és Casablanca csapatai fölött fantasztikus gólarányú — 7:0, 13:0, 18:0, 16:1 — győzelmek születnek, de a túra legértékesebb eredménye az a 2:1 arányú győzelem, amelyet Algírban az új közép-európai bajnok, a bécsi iskola nagymestere, az Austria ellen aratott az „Újpest”. 1934 tavaszán további győzelmek sora következik, a csapat negyedik bajnoksága már-már biztosnak látszik, amidőn külső körülmények érdemtelenül ragadják ki kezéből a pálmát és be kell érnie a második hellyel.

A Közép-európai Kupában a bécsi Austriát otthonában és Újpesten is megverték a lila-fehérek, az olasz bajnok Juventus azonban megakadályozza a továbbjutást, bárha Torinóban eldöntetlen az eredmény.

A most folyó 1934/35. évi bajnoki küzdelmek elején az önkéntes elhatározásából távozott Tóth István helyett Jánosi Béla vette kezébe a csapat sportbeli oktatását. Munkájának legszebb dicsérete, hogy ősz végén első helyen végzett a csapat és téli túráján, Portóban, a Ferencvárost 5:2 arányban legyőzte.

Az „Újpest” ragyogó eredményeiből ennyi a múlté. A többi a jövőé. És hogy ez a jövő reményteljes, annak biztosítéka az a tény, hogy az „Újpest” kormányát — a korán elhunyt Maros Oszkár kivételével — ugyanazok a férfiak irányítják, akik a megalakulás óta diadalról-diadalra vezették a csapatot.

Valamennyi szakosztály munkájának tükröképét adja az a részletes leírás, amely az UTE utolsó 10 évének csoportosított története s amelyet a bevezetőben úgy jellemeztünk, hogy egy negyvenéves törzsből kisarjadt lombsátorot főgunk az olvasó elé tárni. Ezen lombsátor alatt ül össze most az 50 éves UTE valamennyi híve, tagja, Újpest város valamennyi sportért rajongó, lelkesedő polgára és büszkeséggel tekintenek fel erre a nagyszerű alkotásra. És miként a fővárosi ember büszkeséggel mutatja a Margit-szigetnek azt a fáját, amely alatt a nagy magyar költő, Arany János ült öregségének minden napján, ahogy az országnak számos más városa büszkén emlékezik meg hosszú életű, szebbnél-szebb plattánjairól, ugyanúgy büszke valamennyi újpesti sportoló és sporthívó az UTE hatalmassá megnőtt faóriására. Mert ennek a fának ágai évről-évre, napról-napra dúsabbak, napról-napra több gyönyörűséget szereznek, mindig több és több kiváló sportolót gyűjtenek lombsátruk alá. És az idegennek, aki e városba téved, szintén fel kell hogy tűnjék az a széles skálájú, nagyszabású sportélet, mely ebben a városban a lila-fehér színek égisze alatt kifejlődött.

S midőn eltávozik körünkből, magával kell hogy vigyen egy élményt, egy felejthetetlen benyomást arról, hogy van ennek a megcsonkított magyar nemzetnek egy, a fővárostól elnyomott, viszonylag kis városa, melynek olyan fejlett sportkultúrája van, amelyre büszke lehetne a művelt nyugat nagy kultúrnemzeteinek bármelyik fővárosa is. És elviszi innen ezt a hírt a széles világba, ahol a sport millió lelkes híve és barátja megtanulja megismerni és megbecsülni a magyar sportot és annak ezt a sok dicsőséget hozó újpesti fellegvárát. Ha sok ilyen és ehhez hasonló sportvárosa lesz ennek az országnak, amelyik területben és lélekszámban ma sajnos a nagytól igen messze van, de kultúrájában, nemes tulajdonságaiban sok nagy nemzetet megelőz, akkor mihamarabb ki fog sarjadni s be fog teljesülni minden magyar ember leghőbb vágya: a magyar igazság feltámadása.

Halottaink

Amikor 1914-ben megfűjták a nagy riadót és elhangzott a harcra hívó szó, a mi tagjaink is rendre odaálltak a küzdő sorokba és közülük sokan életüket áldozták a hazáért, a becsületért.

A nagy világégés után, a visszatért gárda tagjainak gyülekezőjénél bizony sok jóbarát hiányzott. Hősi halottai emlékét az egyesület hűségesen megőrzi és a Stadion falába ékelt márványtábla hirdeti örök időkre minden UTE-ista kegyeletét.

Erre a táblára van bevésve Besenczy Mihály, Dorn György, Neumann Alfréd és Vermes Imre neve, akik a háborút közvetlen megelőző időben az UTE első labdarúgó csapatának voltak főerősségei. Emmerling József és Bodnár Lajos halála a fiatal úszószakosztálynak voltak nagy veszteségei.

De a többiek: Bauer Béla, Braun Nándor, Bálint Oszkár, Budai Sándor, Deucht Jenő, Fogl Rezső, dr. Gerő István, Goda Géza, Gömöri Pál, Lévai Elemér, Löbl Zoltán, Marmorstein Simon, Nasser Elemér, Perl Jenő, Porzsolt Imre, Rozmann Antal, Statocsny Emál, Szabó Árpád, Szidon Vilmos és Wenger Ferenc mind hűséges katonái voltak a lila-fehér színeknek. És ott olvasható Schweiger Vilmos neve is, aki az UTE 1914. évi tisztikarához tartozott és mint daliás honvédtiszt indult a nagy csatába.

*

A halál azonban a békeidőben sem kímélte meg az egyesületet. Az 1900-as évek kezdeti fejlődésének harcos katonái, Terbe Gerő, Rottenburg Gusztáv, Schön Jenő, Schön Sándor és Bier Dezső, nem sokkal élték túl a megújulás időszakát. Még 1908-at írtak, amidőn egy borzalmas tüzvész áldozata lett Ladányi Dezső

vegyészmérnök, az újpesti labdarúgás fanatikus apostola, aki a futballszakosztály felvirágoztatásában szerzett hervadhatatlan érdemeket.

És itt hagyott bennünket Ehrenwald László, az UTE „Laci bácsija is, aki mint társelnök, majd elnök, végül mint igazi mecénás volt szerelmese a lila-fehér színeknek, hogy aztán a volt elnökök közül dr. Héderváry Lehel, dr. Kálmán Ödön, Várnay Dezső és Herczföld Dezső mondanak örök búcsút az UTE-nek.

A háború után újjáéledő futballszakosztály harcos vezetője, Weisz Márton, 1925-ben mondott búcsút a földi életnek.

1928-ban költözött el az élők sorából a magyar labdarúgás egyik legizmosabb tehetsége, Schaller József, aki nemcsak az UTE, majd az „Újpest”, hanem több alkalommal a magyar nemzeti tizenegy színeiben aratott soha el nem múló sikereket.

Az 1929. évben kettős csapás érte az egyesületet. Ekkor vesztette el egyik alapítóját, a régi tornászgárda kitűnőségét, később a kerékpárszakosztály lelkes vezetőjét, majd az egyesület alelnökét, Grünbaum Edét. Ugyanebben az esztendőben hunyt el a régi, érdemes futballista Vranák Lajos is. 1930-ban is kettős veszteséget kellett szomorú szívvel elkönyvelni. Dr. Oszmann Mór, az újpesti mentők igazgató-főorvosa költözött el az élők sorából. Oszmann doktor éveken át az egyesület elnöki tisztét töltötte be és ebben a minőségében is csak barátokat szerzett az egyesületnek. Ez az esztendő vitte el a békeidők kitűnő futballistáját, Szabó Antalt, aki mint főhadnagy került a szibériai hómezőkre és ott szerzett betegségének lett az áldozata.

1931-ben vesztette el az egyesület Jávorszky Kázmér ezredest, az UTE esztendőkön át volt társelnökét, Szidon Rezsőt, a ragyogó képességű balszélsőt, aki a magyar válogatott csapatban is dicsőséget szerzett a lila-fehér színeknek. Salmutter Aladár, a birkózó- és bokszsport lelkes harcosa és Bihari Henrik, aki három évtizeden át mint körkatona példás hűséggel szolgált az UTE hadseregében, szintén ebben az évben hagyta el örök időkre ör helyét.

Talán az 1932-es esztendő mérte a legnagyobb csapást az egyesületre. Ekkor hunyt el boldog emlékü Maros Oszkár, az UTE és az „Újpest” ügyvezető alelnöke, akinek jelentős része volt abban, hogy a lila-fehér sportolók a magyar testedzés legtekintélyesebb tényezői lettek. Maros Oszkár, mint reprezentáns és diplomata is, soha el nem múló érdemeket szerzett.

Az Újpesti Helytörténeti Értesítő 1997. évben megjelent számainak tartalomjegyzéke

Dokumentumok

- Újpesti Értesítő 1877	1. szám
- Új-Magyar gyarmat Protocolluma 1840-1850	3. szám
- Fővárosi Napló 1948	5. szám
- Jegyzőkönyv 1949	5. szám
- Képes Figyelő 1950	5. szám
- Kis Újság, Fővárosi Napló, Szabad Nép 1950	5. szám
- Rendőrségi Közlöny 1950	5. szám
- A Szt. István Társulat emblémája 1856	6. szám

Tanulmányok

Dr. Ugró Gyula: Újpest város területe és felszíne	1. szám
Dr. Szilágyi-Windt László: Hősies életmentési akciók Újpesten a II. világháború idején	1. szám
Dr. Ugró Gyula: Újpest alapítása	2. szám
Dr. Ugró Gyula: Az újpesti Vágóhíd	3. szám
Dr. Friedmann Dénes: Az újpesti Venetianer Lajos Izraelita Közművelődési Egyesület története	3. szám
Berkovits György: Újpest történeti szociográfiája 1835-1868.	4. szám
Opauszki Viktória: Újpest bőripara	4. szám
Dr. Szerényi Antalné: Egy modern gondolkodású főúr a XIX. században	6. szám
Dr. Csikány Tamás: Gróf Károlyi István és a Károlyi huszárezred az 1848-1849-es szabadságharcban	6. szám
Buda Attila: Gróf Károlyi István vendégei Fóton	6. szám
Dr. Varga Lajos: Gróf Károlyi István szerepe a múlt századi katolikus megújulásban	6. szám
Iványiné Konrád Gizella-Iványi János: A Károlyiak építészeti-támogató tevékenysége	6. szám
Gróf Károlyi László: A Károlyi család sorsa a II. világháború után	6. szám

Egyéb közlemények

Neogrády László: Újpest köztéri emléktáblái	1. szám
(-) Újpest tanügyi helyzete 1930-ban	1. szám
Neogrády László: Újpest középületeken belül elhelyezett emléktáblái	2. szám
Iványiné Konrád Gizella: Egy rejtély megoldódik?	2. szám
(-) Adalékok Újpest történetéhez 1948-51	5. szám
(-) Az UTE krónikája 1885-1925	5. szám

Fotók

- Az újpesti község háza 1906	1. szám
- A Vízművek főépülete 1908	1. szám
- Az újpesti szegények háza 1910	1. szám
- I. világháborús emléktábla 1920	1. szám
- Az Erzsébet utcai iskola épülete 1910	1. szám
- A Járásbíróság épülete 1908	1. szám
- A Fa- és Fémipari szakiskola épülete 1930	2. szám
- Újpest város első tanácsa 1907	2. szám
- A Cyklop-ház 1964	2. szám
- Arcképek a múltból 1932	2. szám
- A kertvárosi rk. plébániatemplom 1995	3. szám
- Az újpesti Zsinagóga szentélye 1996	3. szám
- Arcképek a múltból 1932	3. szám
- A József A. utca 41. sz. ház 1997	3. szám
- A Diamant-ház képe 1926	4. szám
- Bárány Wolfner Tivadar 1915	4. szám
- A megújuló Városháza 1946	4. szám
- Gróf Károlyi István szobra 1997	5. szám
- Lenkei László arcképe 1958	5. szám
- Goll János arcképe 1885	5. szám
- Az UTE labdarúgói 1903	5. szám
- Az UTE Stadion képe 1923	5. szám
- Gróf Károlyi István arcképe 1875	6. szám
- A főtéri Károlyi kastély 1995	6. szám
- Gróf Károlyi István dolgozószobája 1875	6. szám
- Gróf Károlyi István a halottas ágyon 1881	6. szám
- A főtéri rk. plébániatemplom 1993	6. szám

A fotókat Bleicher Imre, Erdélyi Mór, Hirmann László, Iványi János, Iványiné Konrád Gizella, Kiss István készítette, illetve archív felvételek.

Az Újpesti Városvédő Egyesület hírei

➤ Kedves meglepetés Újpest polgárainak. Karácsonyra elkészült a Városháza főhomlokzatának felújítása. Az igényesen és szépen elvégzett munka során — az eredeti állapotot helyreállítva — ismét olvashatóvá lett a „Városháza” felirat a főkapu felett. Külön említést érdemel, hogy a hatvanas években meg gondolatlanul eltávolított mives fa ablakkeretek helyén csúfolkodó alumínium kereteket is sikerült ügyesen „eltüntetni” és a ház eredeti látványához közelítő megoldást találni. Az épület felújítása tovább folytatódik, reméljük, hogy mielőbb régi szépségében ragyog Böhm Henrik és Hegedűs Ármin építészek tervezte, 1900-ban épült újpesti Városháza. Minden elismerést és köszönetet megérdemelnek a Főépítési Iroda munkatársai. Gratulálunk!

➤ November 15-én emlékezett egyesületünk tagsága gróf Károlyi István születésének 200. évfordulójára. Ezen a napon délelőtt Fóton a plébánia-templomban tartott imaáhitat után koszorúzásra került sor. Dr. Derce Tamás polgármester úr Újpest, dr. Kapolyi László elnök úr egyesületünk, Buzna Ferenc ügyvezető, elnök úr az Újpestért Egyesület nevében helyezte el a megemlékezés virágait. Koszorút helyeztek el az Újpesti Zsidó Hitközség képviselői is. Délután a Városháza dísztermében nagy érdeklődés kísérte azokat az előadásokat, amelyek a városalapító gróf életét idézték fel. A konferenciát dr. Kapolyi László elnök úr nyitotta meg és dr. Derce Tamás polgármester úr zárta be.

➤ November 29-én került sor a Szt. István Bazilika bemutatására. A Kincstár és a Szent Jobb Kápolna megtekintése után a templom művészi értékeivel ismerkedtek a nagy számban jelenlévő tagtársak és az érdeklődők.

➤ December 2-án jelentős érdeklődés mellett nyitotta meg Zsigmond Attila tagtársunk, a Buda-

pest Galéria igazgatója Nemeskériné Szrapkó Éva festőművész képeiből rendezett kiállítást az Újpest Galériában. A tárlatot két héten át lehetett megtekinteni. Egyesületünk elnöksége elhatározta, hogy évenként egy alkalommal megrendezi azoknak az újpesti művészeknek kiállítását, akiket az újpesti közönség kevésbé ismer.

➤ Díszkerítés lesz a Károlyi kereszt körül. A Megyeri úti temető felső kapuja mellett áll az az 1904-ben készült fa kereszt, amely eredetileg a Károlyi uradalom egykori bejáratánál, a Baross utca és a Fóti út sarkán állt. A keresztet 1996-ban a Szalézi Család rendbehozta. Tavasszal egy újpesti kisiparos körükeríti, hogy méltó környezetben álljon ez az újpesti emlék.

1998. április 2-3-án rendezik meg a Berzeviczy Gergely Közgazdasági és Külkereskedelmi Szakközépiskola és Gimnázium alapításának 50. évfordulójára emlékező ünnepséget. Az iskola igazgatósága ezúton is kéri az egykori diákok és tanárok segítségét, hogy az ünnepségre egy iskolatörténeti kiállítás-hoz korabeli dokumentumokat (fotókat, könyveket, iratokat, emléktárgyakat) kölcsönözzenek. A jelentkezéseket a 370-9019-es telefonszámon Korcsog Mária iskolatitkár várja, aki további felvilágosításokkal is szolgál.

Helytörténeti hírek...

☞ Meghalt dr. GYÖKÖSSY ENDRE ny. református lelkész. A köztisztelőben álló professzor, Újpest díszpolgára volt és 1990-ben megkapta az AD HONOREM ÚJPEST emlékérmét. Nevéhez fűződik az Újpest-újvárosi református gyülekezet megszervezése és a templom felépítése. Amíg egészsége engedte, prédikált és sokan felkeresték őt tanácsért és lelki vezetésért. 84 éves korában érte a halál. Emlékét szeretettel megőrizzük!

☞ Alapítványunk kuratóriuma decemberi ülésén emlékezett meg az Újpesti Helytörténeti Alapítvány létrehozásának 5. évfordulójáról. 1992 novemberében jegyezte be a bíróság alapítványunkat. Az elmúlt években széleskörű helytörténeti kutatásokat, versenyeket és kiadványokat támogattunk ill. kezdeményeztünk. Az Újpesti Helytörténeti Értesítő 1994. január közepétől jelenik meg kéthavonként.

☞ Megkezdte működését az „Újpesti Zsinagóga Orgona Alapítvány”. Az ősszel létrehozott alapítvány célkitűzése, hogy a zsinagóga orgonáját felújítsák és Újpest zeneszerető polgárai ennek eredményeként művészi élményekben részesüljenek. Örömmel teszünk most eleget RAPPAPORT ZOLTÁN elnök úr kérésének, és közöljük az alapítvány számlaszámát: **11704007-20556486 OTP újpesti fiók**. A felújítást támogató polgárok nevét a zsinagógában hálatáblán örökíti meg az

alapítvány. Befizetésre szolgáló csekkeket az Újpesti Zsidó Hitközségben (Berzeviczy u. 8.) lehet kérni.

☞ Befejeződött az újpesti köztéri emléktáblák felújítása. Korábbi híradásunknak megfelelően felújításra kerültek a táblák, melyek közül kettőt, a Lórántffy Zsuzsannára és a Lebstück Máriára emlékező emléktáblákat újra vészték, mert a régiek már nagyon rossz állapotban voltak. Alapítvány kuratóriuma ezúton is köszöni az értékes munkát. Együttal kérjük polgártársaink figyelmét és gondoskodását a táblák védelme érdekében!

Figyelem!

Felhívjuk kedves Olvasóink figyelmét, hogy az 1997. évi adóbevallásnál ismét rendelkezhetnek adójuk 1 %-ának átutalásáról az Újpesti Helytörténeti Alapítvány javára. Kérjük, hogy az alapítvány céljainak támogatására gondoljanak, amikor erről döntenek. Alapítványunk adószáma: 18040609-1-41. Köszönjük!

Az alapítvány támogatói:

ASCHNER LIPÓT ALAPÍTVÁNY, ÉPORG RT.,
HANZLIK PÁL, HOLLÓSI GYÖRGY,
IVÁNYINÉ KONRÁD GIZELLA, IVÁNYI JÁNOS,
DR. KAPOLYI LÁSZLÓ, KOZMA SÁNDORNÉ,
ÚJPEST ÖNKORMÁNYZATA, RICOPY KFT.,
TUNGSRAM-SCHRÉDER RT.,
ÚJPESTI KÖZÖSSÉGI TELEVÍZIÓ
ÚJPESTI VAGYONKEZELŐ RT.

Kiadja: az Újpesti Helytörténeti Alapítvány
Elnök: Dr. Sipos Lajos
Szerkesztő: Kadlecovits Géza
Szerkesztőség: 1047 Bródy Imre u. 1. Tel.: 233-1976
Tipográfia: Wagner Attila
Készítette: a Spácium Bt.
Felelős: Koós Gábor